

Resultatanalys Sydafrika

Budgetåren 1995/96 – 1997

STYRELSEN FÖR INTERNATIONELLT
UTVECKLINGSSAMARBETE

Avdelningen för Afrika

RESULTATANALYS

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1. Resultatanalys Sydafrika, 1995/96 - 1997
2. Sammanfattande resultatanalys av Sidas undervisningsbistånd till Sydafrika 1995/96 - 1997 inkl. tabellbilaga
3. Sammanfattande resultatanalys, insatser inom demokrati och mänskliga rättigheter, Sydafrika 1995/96 - 1997, inkl. tabellbilaga
4. Sammanfattande resultatanalys, Förvaltningsstödet till Sydafrika 1994 - 1997, inkl tabellbilaga
5. Sammanfattande resultatanalys avseende stöd till urban utveckling och bostadsförsörjning i Sydafrika 1995/96 -1997, inkl tabellbilaga
6. Sammanfattande resultatanalys avseende Sidas kultur- och mediebidstånd till Sydafrika 1995/96 - 1997, inkl tabellbilaga
7. Sammanfattande resultatanalys av Sidas näringslivssamarbete med Sydafrika 1995/96 - 1997, inkl tabellbilaga

Resultatanalys - Sydafrika, 1995/96 - 1997

Enligt regeringens uppdrag till Sida att utarbeta en landstrategi skall resultatanalysen begränsas till pågående strategiperiod, det vill säga uppnådda resultat under 1997. Eftersom rapporteringen för 1997 delvis ännu saknas och då det bilaterala samarbetet påbörjades 1 juli 1995, har resultatanalysen genomförts för perioden 1 juli 1995 - 31 december 1997, det vill säga de första 2½ åren av bilateralt samarbete. I det följande redovisas i olika tabeller ca 90% av utbetalt belopp för perioden.

Samarbetet har under denna period koncentrerats till områdena undervisning, demokrati och mänskliga rättigheter, kultur och media samt offentlig förvaltning och urban utveckling. Utanför landramen har stöd gått till näringslivsutveckling och enskilda organisationer genom 20/80-anslaget. Landramssamarbetet har under perioden präglats av arbetet med att förändra och förvalta ett tidigare bistånd inom sektorerna undervisning, kultur och media samt demokrati och mänskliga rättigheter. Parallellt har ett nytt bistånd byggts upp inom sektorerna förvaltning och urban utveckling. Speciellt det senare stödet har av olika skäl haft en trög start, men i början av 1998 kan de två nya sektorerna anses fungera som fullt utbyggda program. Utbetalningarna under det första långa budgetåret 1995/96 uppgick till 244 mkr (163 mkr på årsbasis) och under 1997 till 268 mkr. Utanför landramen utbetalades under 1997 24 mkr till samverkan med enskilda organisationer genom 20/80-anslaget och 19 mkr till näringslivssamarbete.

Utbetalningar inom biståndet till Sydafrika juli 1995 - december 1997 (miljoner SEK)

INSATS/SEKTOR	1995/96 (18 mån)	1997	Totalt
<i>Landram</i>			
MR/Demo	79,1	67,2	146,3
Utbildning	88,2	66,5	154,7
Kultur	13,1	15,9	29
Media	3,9	2,9	6,8
Förvaltning	19,4	50,9	70,3
Urban sektor	30,6	49,5	80,1
Rapid Response Fund	0,7	6,2	6,9
Diverse	0	1,4	1,4
Ambassaden i Pretoria	9,2	7,1	16,3
<i>Totalt landram</i>	<i>244,2</i>	<i>267,6</i>	<i>511,8</i>
<i>Utanför landram</i>			
Näringsliv	9,2	19	28,2
Svenska EO/Rambidrag	27,8	24,3	52,1
<i>Totalt utanför landram</i>	<i>37</i>	<i>43,3</i>	<i>80,3</i>
TOTALT UTBETALT	281,2	310,9	592,1
UTBETALT LANDRAM	26% Statl. Inst. 74% Enskilda org.	45% Statl. Inst. 55 % Enskilda org.	

En betydande del av landramssamarbetet, ca 50 %, kanaliseras fortfarande genom enskilda organisationer. Erfarenheterna från samarbetet under perioden ger ingen grund för att framöver dramatiskt minska stödet till organisationer i det civila samhället för att istället utöka det direkta samarbetet med staten. Det kommer att dröja innan staten fullt ut kan axla sitt ansvar inom alla områden. Vidare är stödet till det civila samhället i dess funktion som opinionsbildare och påtryckningsgrupp viktigt för demokratins utveckling. Förskjutningar i programmets sammansättning kommer dock att innebära att en gradvis ökande del av biståndet går till det offentliga.

Samarbetet inom **undervisningsområdet** har syftat till att kombinera stöd till det långsiktiga reformarbetet med ett riktat stöd till att förbättra det pedagogiska arbetet. Det förra har skett i samarbete med det nationella utbildningsdepartementet, det senare dels som stöd till Norra Kapprovisen, dels till vuxenutbildningsprogram genom 76 enskilda organisationer. Detta senare program befinner sig nu i svårigheter på grund av en omfattande förskingring som är under polisutredning.

Genomgången av resultaten visar att det svenska stödet genom sin kombination av långsiktighet och riktade insatser, varit relevant i relation till målen för regeringens långsiktiga arbete och till dess strategi för genomförandet. Avtalade aktiviteter har genomförts dock med viss försening. Ca 5000 universitetsstuderande har fått stipendier via Sida-stödda stipendiefonder för eftersatta grupper och 30 000 har erhållit vuxenutbildning.

Stödet till **demokrati och mänskliga rättigheter** har syftat till att främja ett brett och konstruktivt politiskt deltagande, stärka tillgången till rättsväsendet, bidra till att brotten mot de mänskliga rättigheterna under apartheid erkänns och öka kvinnors politiska deltagande. En strävan har varit att finna en sammanhållen struktur för detta arbete, vilket bland annat tagit sig uttryck i ett djupare och fastare samarbete mellan Sida och ett mindre antal svenska enskilda organisationer verksamma i Sydafrika, nämligen Diakonia, Afrikagrupperna, Olof Palmes Internationella Centrum, Svenska avdelningen av Internationella Juristkommissionen samt Raoul Wallenberg-institutet. Större delen av stödet inom sektorn kanaliseras nu genom dessa organisationer. Det stöd som går direkt till statliga myndigheter är fortfarande tämligen begränsat (MR-utbildning av polisen, stöd till Sanningskommissionen).

Insatserna har i stort genomförts som planerat. Genomförda utvärderingar visar också på goda resultat, t ex när det gäller det folkliga deltagandet i konstitutionsprocessen, utbildning av kvinnor på lokal nivå och att ge medborgare i eftersatta områden en elementär juridisk service.

Det övergripande målet för **förvaltningsbiståndet** har varit att främja och bidra till en omdaning och reformering av den offentliga förvaltningen i

syfte att skapa förutsättningar för en god samhällsstyrning. Samarbetet har bland annat bestått av ett långiktigt samarbete för utvecklingen av provinsadministrationen i Norra Kap, institutionellt samarbete mellan statistikbyråerna i Sverige och Sydafrika, svenskt deltagande i utredningsarbetet avseende den nya förvaltningen och under senare tid kommunutveckling i Norra Kap och institutionellt samarbete mellan skattemyndigheterna i de båda länderna.

Sammanfattningsvis har de svenska insatserna till förvaltningsreformen på central, provinsiell och lokal nivå, framförallt bestått av överföring av svenska erfarenheter i tolkning och genomförande av de policies och riktlinjer som antagits sedan regimskiftet. Resultatredovisningen visar att det svenska stödet har varit strategiskt riktat och att de svenska erfarenheterna utnyttjats väl i förvaltningens omvandlingsprocess.

Huvudmålen för biståndet inom **urban utveckling och bostadsförsörjning** har varit fattigdomsbekämpning och integrering av de genom apartheid segregerade städerna. Stödet har inriktats på tre huvudområden, nämligen finansiella och institutionella insatser för att förbättra bostadssituationen i fattigområden, fysiska förbättringar av infrastruktur och miljö i fattiga bostadsområden samt stöd till lokal utvecklingsplanering, miljöplanering, lagstiftning m m. Stödet är utöver stöd till tre icke-statliga institutioner på nationell nivå koncentrerat till två städer, Port Elizabeth och Kimberley.

Insatserna för att åstadkomma omedelbara förbättringar i bostadsområdena när det gäller belysning, gångbanor, trädplantering m m, har utvecklats mycket väl och har redan gett synbara resultat. 66 högmastar för områdesbelysning har uppförts, ca 7 km trottoarer har fått ny beläggning och 800 träd har planterats, allt i nära samarbete med lokalbefolkningen. Dessa insatser har också haft viktiga bieffekter som att skapa sysselsättning och främja lokal demokrati. Stödet till den lokala utvecklingsplaneringen är i hög grad en utbildnings- och institutionsutvecklingsinsats med betydande medverkan från politiker och vanliga människor. Kombinationen av konkreta insatser och insatser för att främja institutionell förändring har visat sig värdefull. Genomförandet av insatserna för bostadsförsörjning har kommit igång först på senare tid.

Syftet med stödet till **kultur** har varit att ge opriviligierade barn och ungdomar möjlighet till en ökad kulturell och konstnärlig delaktighet och egenaktivitet. Stödet har innefattat konstnärlig utbildning inom bildkonst, scenkonst och litteratur av både grundläggande och mer avancerad natur. **Mediebiståndet** har främst avsett stöd till journalistutbildning för eftersatta grupper, 365 journalister har utbildats, och stöd till främjande av yttrandefriheten.

Genom både uppsökande verksamhet och mer konventionell utbildning har närmre 20 000 ungdomar fått utbildning i musik, teater, dans,

bildkonst m m. Genom kompetens- och erfarenhetsutbyte med svenska institut och organisationer har en förstärkning skett av den institutionella kompetensen hos många av de sydafrikanska organisationerna. Kulturutbytet mellan länderna har vuxit snabbt i omfattning.

Det övergripande målet för stödet till **näringslivssamarbete** har varit att bidra till utvecklingen av lönsamma små och medelstora företag bland eftersatta grupper. Stödet har i huvudsak bestått av finansiellt stöd för kompetensutveckling, utbildning och mikrokrediter. Det har så gott som uteslutande gått till NGOs/stiftelser och privata näringslivsorganisationer, men sedan hösten 1997 pågår också ett samarbete med regeringens tongivande organ för småföretagsfinansiering.

Stödet har resulterat i utbildning av mer än 10 000 småföretagare inom olika program. Mikrokrediter har beviljats till närmare 20 000 små- och mikroföretagare, inte sällan kvinnliga egenföretagare med egen försörjningsplikt. Många har därmed fått möjlighet att försörja sig själva eller till och med kunnat anställa några fler inom sin verksamhet. Flera av de svenskstödda organisationerna har också kommit att bli tongivande i den nationella dialogen om småföretagsutveckling.

Stödet till svenska enskilda organisationer genom folkrörelseanslaget är i huvudsak koncentrerat till områdena undervisning, demokrati och mänskliga rättigheter samt organisationsutveckling.

Andra givares erfarenheter av samarbetet med Sydafrika varierar. Gemensamt för många är dock att det har visat sig var en utdragen och inte alltid lätt procedur att få gång ett samarbete med staten, bland annat på grund av avsaknad av erfarenhet av biståndssamarbete. De länder/organisationer som stödde kampen mot apartheid har därvid haft ett försprång mot de som inte deltog eller till och med motarbetade det syftet. De flesta givare är överens om att tidsperspektivet för behovet av bistånd till Sydafrika är långsiktigare än vad som antogs initialt, men också att samarbetet med landet gradvis bör övergå till normala kommersiella, kulturella etc relationer.

Sammanfattande resultatanalys av Sidas undervisningsbistånd till Sydafrika 1995/95 - 1997.

Inriktning och målgrupp

Resultatanalysen täcker den inledande treårsperiod, då den demokratiskt valda regeringen inlett ett långsiktigt arbete, som innebär en total omstrukturering av det utbildningssystem, som byggts upp under apartheidtiden. Fokus under denna inledande fas har legat på att förändra policies, lagstiftning, organisation och finansiering. Arbeta har också inletts med att förändra innehållet i utbildningen.

Målet är ett demokratiskt och jämlikt system avseende tillgång och kvalitet oberoende av ras, klass, kön, trosuppfattning och ålder.

Strategin är att arbeta långsiktigt med de grundläggande strukturella förändringarna och samtidigt vidta åtgärder för att förbättra det pedagogiska arbetet, återupprätta en "kultur av lärande" och skapa demokratiska styrformer för alla skolor.

Sydafrikas samarbete med Sverige har syftat till att kombinera stöd till det långsiktiga reformarbetet med ett riktat stöd i syfte att förbättra det pedagogiska arbetet. Det förra har skett i samarbete med det nationella utbildningsdepartementet, det senare dels som stöd till Norra Kapprovinsen, dels till vuxenutbildningsprogram, som genomförts av organisationer i det civila samhället. Detta har kanaliserats genom World University Service South Africa, WUS-SA.

Resultat

Genomgången av resultaten visar att det svenska stödet genom sin kombination av långsiktighet och riktade insatser varit relevant i relation till målen för regeringens långsiktiga arbete och till dess strategi för genomförandet.

Avtalade aktiviteter hade, med viss försening, genomförts vid utgången av 1997.

De problem som uppstått speglar delvis de spänningar som finns i samhället mellan olika intressen kring den nationella politiken. Det har tydligast kommit till uttryck, när det gäller vuxenutbildning och har att göra med det civila samhällets ändrade/möjligen minskande roll i demokratiseringsprocessen och spänningen inom enskilda organisationer mellan att vara pådrivare och att bidra till att genomföra den nationella politiken. Det har också tagit viss tid att utveckla rutiner för samarbetet med de sydafrikanska myndigheterna. Dessa svårigheter bör dock inte överdrivas.

Genomgången visar att knappt en fjärdedel av utbetalade medel om total MSEK 171 har använts för långsiktigt policyarbete. Det visar dels att policyarbete kostar relativt lite, dels att vissa aktiviteter inte genomförts så snabbt som parterna antog år 1994. Medel har därför också kanaliserats till en studiemedels- och studielånefond för högre utbildning för fattiga, svarta studenter. Det har genomförts på ett kostnadseffektivt sätt och kan väl motiveras i ett fattigdoms- och rättviseperspektiv.

Biståndets roll under perioden har varit att bidra med resurser, finansiellt och professionellt, för en nödvändig omstrukturering och förändring av utbildningssystemet i ett läge där landets utbildningsbudget varit mycket ansträngd och i praktiken varit uppbounden till att täcka personalkostnader.

Effekter

Effekterna av stödet till den långsiktiga policyutvecklingen kommer att visa sig först under den kritiska fas av genomförande som regeringen nu är inne i. Utmaningen för Sydafrika framöver är att utveckla kapacitet på alla nivåer för genomförande av en nationell utbildningspolitik, som omfattar såväl barn som vuxna.

På längre sikt bestäms effekterna av regeringens förmåga att genomföra den politik som svenskt stöd har bidragit till att precisera och förankra. En grund har därmed också lagts för fortsatt samarbete, inklusive professionellt stöd från och professionellt utbyte med Sverige.

Insats/projekt. Beslut, insatsens tidsperiod	Övergripande, sektoriellet mål	Projektmål	Uppnådda effekter, positiva el. negativa	Planerade prestationer	Uppnådda prestationer	Kostnadsutfall	Kommentarer
Stöd till utbildningssektorn RESA 33/95, RESA 22/96, AFRA 11/97							
1. World University Service, South Africa (WUS-SA) Beslut UND 301/94, DESO 23/95, DESO 308/96 Tidsperiod: 1994 - Dec 1997 Belopp 66,0 mSEK	Stödja möjlighet till utbildning för vuxna och minska analafabetismen hos eftersatta grupper	-Kanaliserar medel till sydafrikanska enskilda organisationer som arbetar med vuxenutbildning. - arbeta för jämställdhet genom utbildning - höja kompetensen i administrerings- och ledningsfunktioner inom WUS-SA och hos mottagarorganisationerna	Flera vuxna både män och kvinnor har fått tillgång till utbildning. Exakta effekter kan ej anges här då ingen undersökning av detta har gjorts	70-tal organisationer får stöd via WUS-SA	76 organisationer fått stöd	21.0 m SEK 45.0 m SEK	Förskringring av medel inom WUS-SA har uppdagats i december 1997. Utredning pågår. Uthvärdering av WUS-SA gjorts i maj 1997
2. Fundani Bursary Trust Beslut RESA 46/94 för perioden 95-97 12,7 mSEK	Ge svarta studenter möjlighet till högskole/universitetstudier	Ge stipendier till svarta studenter för studier vid universitet och högskola	Svarta studenter fått högskole- och universitetsexamina		ca 400 studenter fått stipendium via Sida-medel	12.7 m SEK	Organisationen upplöstes 1997
3. Tertiary Education Fund of South Africa (TEFSA) Beslut UND 10/95 för perioden 95/96 Beslut SYA 115/97 43,5 mSEK	Ge svarta studenter möjlighet till högskole/universitetstudier	Ge stipendier till svarta studenter för studier vid universitet och högskola	Svarta studenter fått högskole- och universitetsexamina		4425 studenter fått stipendium via Sida-medel t.o.m. okt 97	13.5 m SEK 30.0 m SEK	2.a utbetalningen på 15 m SEK utbetalades i nov. 97 så antalet studenter kommer att bli högre i slutrapporten
4. Stöd till CACE/UWC (Centre for Adult and Continuing Education, Univ. of Western Cape) för samarbete med Norra Kapprovinsen Beslut UND 34/95 för perioden 1 juni 95 - 31 mars 1996, Beslut DESO 86/96 för perioden 1 jan. 96 - 31 dec. 1997 Belopp 4,7 mSEK	Vidareutveckla och utöka vuxenutbildningsprogram i Norra Kapprovinsen	- utarbeta en vuxenutbildningspolicy för provinsen - utarbeta kurser för vuxenutbildare - genomföra kurser för vuxenutbildare	Provinsen har nu en utbildningspolicy inom vuxenutbildningsområdet Provinsens kapacitet och kompetens att genomföra vuxenutbildningsprogram har ökat.	Ge en "Certificate Course" (2-årig kurs på deltid, 64 deltagare). Ge en "Advance Diploma" kurs (2-årig kurs på deltid, 36 deltagare)	45 studenter har klarat av kursen 19 studenter har klarat av kursen	1.7 m SEK 3.0 m SEK	750 000 överförda till 1998. Avtalet förlängts t.o.m dec. 98 CACE har ett avtal med Norra Kapprovinsen till år 2001

Insats/projekt. Beslut, insatsens tidsperiod	Övergripande, sektoriellt mål	Projektmål	Uppnådda effekter, positiva el. negativa	Planerade prestationer	Uppnådda prestationer	Kostnadsutfall	Kommentarer
5. Stöd till Educational Support Services (ESST) för samarbete med Norra Kappprovinsen. Beslut DESO 0281/97. Tidsperiod 1 dec. 1996 - 31 dec. 1997 5,0 mSEK	Bidra till produktion av läromedel	- ge stöd till utveckling och produktion och distribution av läromedel i engelska för primärskolan i Norra Kappprovinsen	Elever i primärskolan har fått tillgång till böcker i engelska	- Tryckning och distribution av läromedel "Learning Adventures" Volym 1 & 2 till klass 2-4, 2 böcker till 30 000 elever i klass 1-3, 2 böcker till 70 000 elever i klass 4-7. "Newsletters" (6 stycken) till alla elever som erhållit böckerna, "Newsletters" (6 stycken) till 4000 lärare. - Metodseminarier för lärare - Konferenser och skolbesök	- 3 sets of 70 000 workbooks till klasserna 4,5,6,7 till varje primärskola - 3 sets of 40 000 workbooks till klasserna 2 och 3 till varje primärskola - 280 000 Newsletters till klasserna 4,5,6,7 - 16 000 Newsletters till lärare - 4000 metodhandböcker till lärare i primärskolan. - 10 seminarier för rektorer - 24 metodseminarier för primärskolelärare - 2 konferenser - fortbildande skolbesök och lärarstöd	5,0 m SEK	Samarbete ESST/Norra Kappprovinsen är inkluderat som en komponent i framtällan från Norra Kappprovinsen om Sida-stöd för åren 1998-1999.
6. Stöd till Education Policy Unit vid universiteten: Witwatersrand, Western Cape och Natal. (beslut DESO 87/96 tidsperiod 1996-1998), Durban-Westville och Fort Hare (beslut DESO 413/96, tidsperiod 1996-1998) Belopp 14,4 mSEK	Utveckla utbildningspolicies	- Genomföra teoretisk och tillämpad forskning relevant för förändringspolicies för av utbildningspolicies för primär-sekundär- och tertiärutbildning samt vuxenutbildning	Ökad kunskap hos planerare, administratörer, utbildare och forskare. Utbildningsdep. färdigställt utbildningspolicies och skollag	Genomföra forskning inom olika områden viktiga för utvecklandet av utbildningssektorn och publicera rapporter om resultat	Många rapporter har publicerats. För mer information se de fem universitetens årsrapporter	9,6 m SEK	4,8 m SEK att ubetala under 1998.
7. Stöd till nationella utbildningsdepartementet Beslut RESA 22/96, AFRA 111/97, DESO 269/96. Tidsperiod 1 jan. 1996 - 1 juni 1998.	Stöd till regeringens reformprogram inom utbildningssektorn						Avtalet har förlängts fyra gånger. Nuvarande giltighetstid till 30 juni 1998. Nytt avtal för åren 1998-1999 under beredning.

Insats/projekt. Beslut, insatsens tidsperiod	Övergripande, sektoriellt mål	Projektmål	Uppnådda effekter, positiva el. negativa	Planerade prestationer	Uppnådda prestationer	Kostnadsutfall	Kommentarer
7. Stöd till nationella utbildningsdepartementet Beslut RESA 22/96, AFRA 111/97, DESO 269/96. Tidsperiod 1 jan. 1996- 1 juni 1998. Belopp 31,5 mSEK		7.1 Stöd till uppbyggnad och utveckling av ett informations- och utbildningsstatistik program (EMIS) på nationell och provinsiell nivå	Bra informations- och data underlag för budgetplanering och styrning inom utbildningssektorn	Etablerandet av en databas på nationell och provinsiell nivå vilket innebär aktiviteter som: behovsanalys på provinsiell nivå, utformning av ett informations- och statistiksystem, kurser och seminarier, inköp av utrustning, genomförande av systemet. Upphandling och samarbete med internationell expertis.	EMIS - system etablerat på nationell nivå och till viss del på provinsiell nivå. Inköp av utrustning och dataprogram har gjorts. Utbildning av personal på nationell och provinsiell nivå har gjorts. Svenska experter har deltagit i utvecklingen av dataprogrammet och utbildning av personal	6,7 m SEK	
		7.2 Stöd till geografisk och fysisk kartläggning av samtliga skolor (School Register of Needs Survey)	Politiker, beslutsfattare och allmänhet fått kännedom och kunskap om situationen, infrastrukturen hos landets alla skolor		Rapport publicerades och offentliggjordes i augusti 1997	15,3 m SEK	
		7.3 Stöd till en arbetsgrupp som skall utarbeta förslag till inrättandet av ett institut för utbildningsadministration och ledarskap "Education Management Development (EMD)"	Utbildningsdep. tagit beslut att inrätta ett EMD-institut		Rapport publicerades i december 1996. Den ger rekommendationer om inrättandet av ett EMD-institut, som Utb. dep. håller på att etablera	6,3 m SEK	
		7.4 Stöd till en arbetsgrupp som skall utarbeta förslag till inrättandet av en jämställdhetsenhet inom utbildningsdep. "Gender Equity Unit"	Arbetsgruppens förslag diskuteras nu inom utbildningsdept.		Rapport publicerades i oktober 1997 och överlämnades officiellt till utbildningsministern i januari 1998.	1,1 m SEK	
KÄLLOR: AVTAL, ARS-REDOVISNINGAR, NARRATIVE REPORTS och FINANCIAL REPORTS		7.5 Stöd till en nationell kommission för översyn av utbildning för barn med särskilda behov	Kommissionen har överlämnat en rapport som nu ligger till grund för utarbetandet av ett "White Paper"		Rapport publicerades i augusti 1997 och en konferens hölls i november 1997 för att diskutera rapportens rekommendationer	1,6 m SEK TOTALT UTB 172,5 mSEK	

**SAMMANFATTANDE RESULTATANALYS, INSATSER INOM
DEMOKRATI OCH MÄNSKLIGA RÄTTIGHETER, SYDAFRIKA
1995/96 OCH 1997**

Inriktning och målgrupper

Sektormålen för utvecklingssamarbetet till stöd för demokrati och mänskliga rättigheter under budgetåren 1995/96 och 1997 är angivna i idépromemoria av 1995-11-07: dessa är sammanfattningsvis att främja ett brett och konstruktivt politiskt deltagande; att stärka tillgången till rättsväsendet ; att bidra till att brotten mot de mänskliga rättigheterna under apartheidtiden erkänns och att öka kvinnors politiska deltagande. Under dessa budgetår har en lång rad insatser genomförts för att främja dessa mål.

De yttersta målgrupperna för stödet till demokrati och mänskliga rättigheter har varit de eftersatta i samhället; fattiga, svarta, kvinnor och apartheid-våldets offer och flyktingar, men också politiska beslutsfattare på olika nivåer, främst den lokala. Det direkta utvecklingssamarbetet har under budgetåren skett med i huvudsak enskilda organisationer såsom MR-organisationer, landorganisationer, fackliga organisationer, kyrkliga organisationer och kvinnoorganisationer.

Under 1995/96 och 1997 har en strävan varit att finna en sammanhållen struktur för utvecklingssamarbetet inom detta område. Det har bl.a tagit sig uttryck i ett djupare och fastare samarbete mellan Sida och ett mindre antal svenska enskilda organisationer verksamma i Sydafrika: Diakonia, Afrikagrupperna, Svenska avdelningen av Internationella Juristkommissionen (ICJ-S), Olof Palmes Internationella Centrum (OPC) samt Raoul Wallenberg-institutet (RWI). Genom dessa organisationer kanaliseras större delen av Sidas medel inom sektorn. Samarbetet har fungerat väl, även om mycket fortfarande kan förbättras, exempelvis vad avser organisationernas planering och redovisning av insatser.

Resultat

Konstateras kan att insatsernas uppnådda prestationer i de flesta fall motsvaras av de planerade.

Vad gäller insatserna som riktas mot stärkande av demokrati och respekt för mänskliga rättigheter på lokal nivå (Diakonia, ICJ-S, Afrikagrupperna) är det tydligt att de i de allra flesta fall når målgrupperna, inte minst de insatser som syftar till att ge medborgare i eftersatta områden en

elementär juridisk service. Den slutsasten har legat till grund för den under 1997 inledande satsningen på utökat svenskt stöd via Svenska ICJ till utveckling av det lokala juridiska systemet.

Det svenska samarbete inom sektorn som skedde direkt med sydafrikanska statliga myndigheter hade en tämligen begränsad omfattning under 1995/96 och 1997 (MR-utbildning av polisen, stöd till Sanningskommissionen, Konstitutionsförsamlingen). Stödet till Sanningskommissionen i form av budgetstöd och deltagande av svenska brottsutredare kommer att värderas efter kommissionen slutfört arbetet under 1998, eller om sydafrikanska regeringen beslutar förlänga mandatet, under 1999. De goda resultaten av utbildningsinsatserna vid polisen (genom Polishögskolan och RWI) har givit anledning att för 1998 och framåt planera en utökning av samarbetet med den sydafrikanska polisen, SAPS. Överlag ger dock resultaten i sig från 1995/96 och 1997 ingen grund att framöver minska på stödet till organisationer i det civila samhället för att istället utöka det direkta samarbetet med staten.

Effekter

Effekterna av insatserna är svåra att mäta och bedöma, inte minst pga den korta tid insatserna pågått. Utvärderingar visar dock exempelvis att Konstitutionsförsamlingens deltagarkampanj bidrog till ett brett folkligt deltagande i konstitutionsprocessen, även om effekterna av detta deltagande på själva konstitutionens utformning inte skall överdrivas. Vidare visar utvärdering av organisationen WILDD:s verksamhet att dess utbildning når kvinnor på lokal nivå, men att det samtidigt är för tidigt att säga om detta kommer att ha någon märkbar effekt på det totala kvinnliga deltagandet i det politiska livet. Utvärderingar visar också att VEETU/ETU-projekten bidragit till att stärka den organisatoriska och administrativa verksamheten i breda medlemsbaserade organisationer såsom ANC:s kvinnoförbund, SANCO, COSAS, SASCO mfl.

Andra exempel på effekter av de svenska insatserna är Law, Race and Gender-projektets tydliga påverkan på lagskrivningen i såväl "Family Violence Act" som konstitutionen och den uppenbara effekt stödet till lokala juridiska rådgivningskontor har haft på vardagsjuridiken i de områden kontoren verkar i (t.ex. snabbare utbetalning av inestående pensioner).

Insats/projekt. Bestut, Insatsens tidsperiod	Övergripande, sektorrelt mål	Projektmål	Uppnådda effekter, positiva el. negativa	Planerade prestationer	Uppnådda prestationer	Kostnadsutfall	Kommentarer
ZAF, DESA, DEMOMR Raoul Wallenberg-Institutet, RWI/CALS RESA 76/95 1995-12-18 1995/96 - 1.000.000 kr	4 delmål: bidra till brett och konstruktivt politiskt deltagande; tillgång till rättvisan för alla; brott mot mänskliga rättigheter erkänns; öka kvinnors politiska deltagande.	Verksamheten har tonvikten på frågor rörande konstitutionen, skattelagstiftning, jordreform och yttrandefrihet.		Undervisning av politiker & tjänstemän på provinsnivå i implementering av den nya konstitutionen. Råd & stöd till Justitiedep. för utarbetande av utb. program för domare i Magistrate's Courts. Aktiviteter med anknytning till yttrandefriheten.		faktiskt utbetalt= 1.000.000 kr	Redovisning från CALS till RWI försenad. CALS= Centre for Applied Legal Studies, University of Witwatersrand
Raoul Wallenberg-Institutet, RWI/CPF RESA 6/96 1996-01-22 1995/96 - 1.700.000 kr DESO 653/96 1996-10-10 1995/96 - 1.325.000 kr	se ovan	Bidra till det sydafrikanska rätts- och polisväsendets anpassning till en demokratisk samhällsstruktur samt att så brett som möjligt sprida kunskap om hur konflikter kan förebyggas och därmed säkerheten förbättras i samhället.		Kraftsamla till en effektiv uppbackning av justitieministeriets planer på att omstrukturera rättsväsendet. Samhällsprogram (konfliktlösning på lokal nivå, säkerhetsspel i skolor, bättre säkerhet på förortståg + för kvinnor, centra för säkerhet i lokal-		faktiskt utbetalt= 3.025.000 kr	Community Peace Foundation, CPF, University of the Western Cape, CPF under likvidation, medel överförs till CPP (Community Peace Programme), därav ingen slutredovisning inkommen
	se ovan			Samhällena, bygga upp Community Court) Utbildningsprogram (polis, lokalbefolkning, nämndemän) Forskning, policyutveckling (lagförslag & policydokument), kulturförändring (publikationer, hemsida, seminarier) Utvärdering (Kapstadens förorter).			

Insats/projekt. Beslut, insatsens tidsperiod	Övergripande, sektor/ellt mål	Projektmål	Uppnådda effekter, positiva el. negativa	Planerade prestationer	Uppnådda prestationer	Kostnadsutfall	Kommentarer
ZAF, DESA, DEMO/MR	se ovan	Kurser. Att nå deltagare som i sin yrkesmässiga utövning kommer i kontakt med Demo/MR-frågor och som har möjlighet att påverka förhållandena i landet Litteratur. Förbättra möjligheterna att bedriva utb. + forskning samt att upprätta akademiska MR-institut		Kurser i MR för högre beslutsfattare och utbildningsansvariga inom provinsregeringarna, företrädare för enskilda org. Utbildning inom Justitiemin, the Public Protector, the Human Rights Commission. Biblioteksstöd. HUSA 96.		faktiskt utbetalt= 5.321.000 kr	Redovisning från RWI försenad
Raoul Wallenberg-Institutet, DESO 476/97 1997 - 7. 250 000 kr, 1998 - 6. 700 000 kr	se ovan	1) Stärka medvetandet hos medborgarna om det internationella och det nationella normsystemet för mänskliga rättigheter gm MR kurser, seminarier och biblioteksprojekt. 2) Direkt stärka tillgången till rättvisan för medborgarna genom institutionsstöd		Fortsättning av provinskurser för statsjänstemän, i mänskliga rättigheter; nya MR-kurser för sekretariatet för säkerhetsfrågor i Eastern Cape; uppföljningskurser; seminarium för regionala domare och traditional leaders; biblioteksstöd	Ingen redovisning inkommen. Deadline 30 juni 1998.	faktiskt utbetalt = 7. 250 000 kr	Samarbetet med RWI har tidigare haft en något ostrukturerad karaktär och de olika insatserna har inte beretts i ett sammanhang. Inför 1997 anmodade Sida RWI att inkomma med en samlad framställan för all planerad verksamhet i SYA under de närmaste två åren.
	se ovan			institutionsstöd (CALS) för utveckling av rättsliga normer för förvaltning och myndighetsutövning i en rättsstat; institutionsstöd (CPF) för att i nära samarbete med ministerier och myndigheter etablera lokala centra för fred och rättvisa			

Insats/projekt. Beslut, insatsens tidsperiod	Övergripande, sektorfyllt mål	Projektmål	Uppnådda effekter, positiva el. negativa	Planerade prestationer	Uppnådda prestationer	Kostnadsutfall	Kommentarer
SAK, DESA, DEMONIR Svenska kyrkans mission, SKM DESO- 465/96 1996-07-05 1995/96 - 1.300.000 kr	se ovan	Främja respekten för mänskliga rättigheter och stärka en demokratisk politisk kultur.	Ingen redovisning.	Black Sash. Erbjudna jur. rådgivning på org:s 9 reg. byråer, påverka policy + lagstiftning betr. jämställdhet + fattigdomsinriktning, utb. personal på lokal nivå SACC. utb. av kyrkoledare, präster, kvinnor, ungdomar i församlingarna i bl a försörjning.		faktiskt utbetalt= 2.350.000 kr	Black Sash - 1.500.000 kr SACC - 850.000 kr, ingen redovisning inkommen trots påståenden
Diakonia RESA 51/95 1995-10-13 1995/96 - 1.675.000 kr DESO/DEMO 294/96 1996-05-03 1995/96 - 1.300.000 kr	se ovan	Konfliktlösning, ökad jämställdhet, folkligt deltagande i politiskt beslutsfattande och respekt för mänskliga rättigheter	Ex. minskat politiskt våld i område där undervisning i konfliktthantering för ungdomar från ANC och IFP bedrivits; beslut om anti-våldskampanj 1997 i samma område; bättre förståelse av kommunens funktioner och beslutsvägar bland delt. i ECDAFF:s workshops	Legal rådgivning, fredsövervakning, dokumentation och sökande av våldets orsaker, stöd till våldets offer och flyktingar, utbildning i mänskliga rättigheter och demokrati	Ex. SACC:s och PACSA:s deltagande i Sanningskommissionens arbete med vittnesförhör; kurs för ungdomar från ANC och IFP i konfliktthantering; workshop för 120 väljarutbildare; start av skola för 60 traumatiserade barn i Kwazulu-Natal	faktiskt utbetalt= 2.975.000 kr	PACSA - 225' SACC - 900' Craddock Advice Office - 150' ECDAFF - 250' RRC - 150' Practical Ministeries - 225' IXu and Khwe Trust (Resettlement project) - 225' IXu and Khwe Trust (Development foundation) - 700' Eldorado Park Advice Office - 150'
Diakonia DESO- 106/97 1997-02-17 1997 - 22.000. 000 kr 1998 - 23 .000. 000 kr	se ovan	Främja förståelse och försoning mellan folkgrupper i samhället, främja brett och konstruktivt folkligt deltagande i den demokratiska beslutsprocessen, stärka tillgången till rättssystemet och kvinnors politiska deltagande	Innestående pensioner betalats ut med hjälp av legal rådgivning. Genom jämställdhets-programmet har två kvinnliga deltagare fått politiska tjänster inom ANC samt två har valts som representanter i en sk "school governing body"	Utbildning av kyrliga ledare och org, återupprätta kultur av fred i skolor, stärka kapaciteten hos ett centralt konflikt-förebyggande center, medborgarutbildning och folkkupplysning, öka antalet kvinnliga politiska ledare, stöd till legal rådgivning	Ex. 23 kyrkoledare påbörjat ett-årig kurs i "Monitoring and Lobbying Government". Nätverk bland kyrkorna etablerat. Rehabiliteringsprogram i Shoboshobane färdigt inkluderande bla terapi mot trauma. Legal rådgivning om bla pensionsärenden	faktiskt utbetalt= 22.000.000 kr	

Insats/projekt. Beslut, insatsens tidsperiod	Övergripande, sektorfält mål	Projektmål	Uppnådda effekter, positiva el. negativa	Planerade prestationer	Uppnådda prestationer	Kostnadsutfall	Kommentarer
ZAF, DESA, DEMONIR Afrikagrupperna, AGIS RESA 3/96 1996-01-17 1995/96 - 4.000.000 kr	se ovan	Rättvisare fördelning av välfärd och resurser, förverkligandet av landomfördelningsreformen, aktivera gräsrotterna, främja kvinnors rätt till ägande av jord, kvinnors lika politiska inflytande i lokala styrelsesammanhang.	Ex FRRP- ser "Labour Tenant Act" som en framgång för deras arbete med att påverka regering och parlament under utformandet av lagen & att deras arb delvis ligger bakom stigande medlemsantalet i fackföreningar för lantarbetare	SCLC - landanspråksprogram RSS - utb- och demoarb. FRRP - land- och utv. arb. TRAC - landanspråk, lokalstyrelse, jämställdhet, utb. NLC - forskning om rurala styrelseformer BRC - landreform-program TRALSO - landanspråk- och landreformprogram	Ex FRRP - organiserade 8 kvinnokommittéer i syfte att aktivera kvinnor i lokalsamhällen och precisera kvinnors behov (särskilt vattenfrågor och arbetslöshet aktiverade kvinnorna)	Faktiskt utbetalt= 4.000.000 kr , - 15.491 kr outnyttjade av Afrikagrupperna NLC - 525.000 BRC - 630.000 TRALSO - 315.000 Resor & besök - 175.000 Erfarenhetsutbyte i ZAF - 150.000, redovisning av SCLC, TRAC, NLC , TRALSO ej inkommen	
Afrikagrupperna, AGIS DESO/DESA 257/97 1997-04-03 1997 - 5.075.000 kr 1998 - 5.075.000 kr	se ovan	Insatsen koncentreras till rättsligt stöd till fattiga lokalsamhällen i landaterfämnings- och landfördelningsfrågor samt utveckling av bärkraftiga och demokratiska institutioner för landsbygdsutveckling	RSS - Minst 50% av medlemmarna i vatten- och sanitets kommittéer i Östra kap är kvinnor	Stödet inkluderar 7 organisationer liksom tidigare. Ingen större innehållslig förändring av insatsen. Se ovan. TRAC - ökad fokusering på landrättigheter och landsbygdsutveckling	Ex . NLC- deltagit i regeringens policyarb om decentralisering och fört fram landsbygdsutv och lokala styrelseformer SCLC utv av en regional strategi för landanspråk samt etabl av "claimants committees" i 8 lokal-samh RSS - utb vatten och sanitet frågor	faktiskt utbetalt = 5.075.000 kr	Redovisning från de 7 organisationerna inkommen till AG.
Svenskt Internationellt Liberalt Centrum, SILC/IDASA RESA 55/95 1995-10-24 1995/96 - 2.700.00 kr	se ovan	Främja och konsolidera demokrati och en politisk kultur präglad av tolerans.	Ex Idasas utbildningscentrum har fått en viktig roll som info centrum med projekt som syftar att myndigheters aktiviteter görs tillgängliga för befolkningen. I anslutning till centret finns utställningslokal för allmänheten	1. Utb. centret. Utb. av utbildare från främst lokala NGO. Kurser för främst svarta, kvinnor, ungdomar, handikappade. Demokratiutb. för företagare och poliser. 2. Antiväldspröj, i KwaZulu-Natal. Konfliktkantering och försoning.	Ex Konferens anordnad i KwaZulu-Natal med tema "Promoting Safety and Security through Community policing" med ca 300 delegater, mobila infocenter inför lokalvalen, utökad radioverksamhet med dokumentärprogram; utbildning i demokrati	faktiskt utbetalt= 2.700.000 kr	Institute for Democracy in South Africa, IDASA Budgetstöd - 1.000' Utb. centret - 1.000' Antiväldspröj KwaZulu-Natal - 500' SILC adm - 200'

Insats/projekt. Beslut, Insatsens tidsperiod	Övergripande, sektorrellett mål	Projektmål	Uppnådda effekter, positiva el. negativa	Planerade prestationer	Uppnådda prestationer	Kostnadsutfall	Kommentarer
ZAF, DESA, DEMOMR Svenska Avdelningen av Internationella Jurist-kommissionen, ICJ-S DESO 365/96 1996-06-03 1995/96 - 110.000 kr	se ovan	Utarbeta en sammanfattande rapport vilken presenterar den verksamhet och de sydafrikanska org som är lämpade för demo/MR-bistånd från Sida	Avtal med ICJ-S för samarbete 1996-07-01-1997-12-31	Identifiera org. inom rätts-området vars verksamhet överensstämmer med Sidas målsättningar. Redogöra för insatser som varje org. planerar inkl. målsättning, budget, org.-/styrningsformer, finansiering, externa bidragsgivare + slutsats för/ernot stöd.	Rapport till Sida	faktiskt utbetalt 104.551 kr	
Svenska Avdelningen av Internationella Jurist-kommissionen, ICJ-S DESO 660/96 1996-10-14 DESO 816/96 1996-11-29 1995/96 - 4.000.000 kr	se ovan	Effektiva /mer kompetent + målinriktat använda biståndsmedlen för utv. inom rättsområdet. Öka medborgarnas förtroende för + tillgång till rättssystemet + möjligheter att få skydd av existerande lagar. Minska Sidas arbetsbelastning.	Ex. igångsättande av process i Muden- Eastern Cape för samarbete mellan farmare och f.d. lantarbetare ifråga om återlämnande av land (CLC-projekt)	Fortsatt identifiering av lämpliga org. som arbetar med rättsfrågor. Stödja och utv. de mest basala och vardagliga delarna av rättssystemet såsom barfotajurister. Samarbete i form av erf. utbyte, kunskapsöverföring och nätverksbyggande.	Ex. Handläggning av 100-tals vardagsjuridiska fall vid juridiska rådgivningskontor servade av LRC; handläggning av ett stort antal ärenden vid LHR:s law clinics i Mafikeng och Pietersburg; utbildning av ett 100-tal barfotajurister vid CLC.	faktiskt utbetalt = 4.000.000 kr, ICJ-S ej utnyttjat 6.986 kr som återbetalas	LRC - 2.100' LHR - 1.150' CLC - 450' ICJ-S, Adm - 300'
Svenska Avdelningen av Internationella Jurist-kommissionen, ICJ-S DESO 660/96 1996-10-14 DESO 149/97 1997-02-06 DESO 922/97 1997-12-11 1997 - 10.528.500 kr	se ovan	Utveckling av det vardagliga rätts-systemet. Projektet inriktas på juridisk service i eftersatta områden. Några projekt inriktas mer på övervakning & kontroll av rättsutv. och info & utbildning av MR samt stöd till bildande av barfotajuristitut	HRC lyckats få finansiering för att sätta upp program gällande hälsa, utbildning och rekreation för barn i häkte	Juridisk service till rådgivningskontor i rurala områden; informations-arkivering konstitutions-domstolsutslag; utb av och stöd till barfota-jurister & "community workers"; utv av konfliktlösningssmodeller; stärka svarta juristers komp	handläggning av stort antal ärenden vid law clinics gällande våld i hemmet & våld mot lantbrukare (LHR); utv av utbprogram i förhandling-sjäknik för poliser-30 polischefer utbildade (IMSSA); NGO möte om barn i häkte i väntan på rättegång (HRC)	faktiskt utbetalt = 10.528.500 kr	I framställan för 1997 föreslås fortsatt samarbete med tre av ovanstående organisationer och dels samarbete med ytterligare fem organisationer: IMSSA, BLA, HRC, HRT, IMLU

Insats/projekt. Beslut, Insatsens tidsperiod	Övergripande, sektorrellett mål	Projektmål	Uppnådda effekter, positiva el. negativa	Planerade prestationer	Uppnådda prestationer	Kostnadsutfall	Kommentarer
ZAF, DESA, DEMOMR							
Constitutional Assembly RESA 74/95 1995-12-11 RESA 35/96 1996-03-29 1995/96 - 12.000.000 kr	se ovan	Skapa förutsättningar för ett brett och folkligt deltagande i demokratiseringsprocessen.	Ökad kunskap och intresse för konstitutionen bland allmänheten; begränsat inflytande på slutprodukten	Generellt bidrag till folkligt deltagande i konstitutionsprocessen (Public Participation Programme, PPP), informations- och utbildningsprogram	12 hearings, veckoprogram i TV o radio, tryckning och spridning av Draft Constitution, den slutliga konstitutionen m.fl. publikationer, 2 milj. skriftliga kommentarer till utkast, mm mm	Faktiskt utbetalt= 12.000.000 kr	Utvärdering finns
Polishögskolan, PHS DESO 454/96 1996-07-02 DESO 602/96 1996-09-24 DESO 699/97 1997-09-30 1995/96 - 2.275.000 kr	se ovan	Att så brett som möjligt inom polisen sprida kunskap om hur polisverksamhet bör bedrivas i ett demokratiskt samhälle i överensstämmelse med de mänskliga rättigheterna.		1. Utbildning av juridiska rådgivare + medlemmar av polisens utb. sektion, 10 kurser (9 i olika provinser + 1 nationell avslutande) å 4 dagar för max 15 pers/kurs 2. Projektidentifiering (215' av rest. medel) 3. 3 uppföljningskurser (381' av rest. medel)	9 4-dagars provinskurser, 1 nationell kurs plus tre uppföljningskurser genomförda, totalt 13 kurser genomförda	Faktiskt utbetalt 1 762 000, kr	Fördjupad uppföljning krävs för mätning av effekter
Rikspolisstyrelsen, RPS DESO 455/96 1996-07-02 1995/96 - 1.400.000 kr 1997 - 2.600.000 kr	se ovan	Förstärka brottsutredningsenhetens vid Sanningskommissionen kompetens samt underlätta kommissionens arbete med de känsliga utredningarna genom internationell närvaro.	Förbättrad kapacitet inom TRC, men olycklig prestigekamp mellan nationella och internationella utredare ifråga om kunskap och kompetens	Faktiskt utredningsarbete karläggning av mönster, motiv, ansvarsfrågor, insamling av bevis mm rörande angiven politisk brottslighet.	2 svenska brottsutredare deltagit i Sanningskommissionens arbete i Durban och Johannesburg	faktiskt utbetalt 2.600. 000,	Truth and Reconciliation Commission, insatsen har förlängts till 1998-06-30 och kommer troligtvis att förlängas ytterligare pga förlångt mandat för Sanningskommissionen
Folkpartiet liberalernas kvinnoförbund, FPK WILDD RESA 63/95 1995-11-10 1995/96 - 2.178.000 kr DESO 363/96 1996-06-03 1995/96 - 3.836.000 kr	se ovan	Få lokalt förankrade kvinnor att aktivt delta i den politiska förändringsprocessen och att till de nationella valen 1999 ha skolat 500 kandidater för deltagande i det nationella parlamentsvalet, skydda misshandlade kvinnor	Ökad uppmärksamhet för WILDD:s frågor i nationella media, inbjudan till presidenten, kvinnor från WAWA utsetts till biträden i domstol vid fall av kvinnomisshandel	Utbilda 10.000 kvinnor, identifiera 500 som ska utbildas för att kandidera i valet 1999. Fortsatt info om våld mot kvinnor, forma stödgrupper, beakta att Dept of Soc. Welfare lever upp till löftet att finansiera shelters för misshandlade kvinnor.	Utbildning av 22 fältarbetare och 10 688 deltagare inom demokrati-projektet, 51 personer inom Young Women's project, representation i Community Police Forums, expansion av WAWA-projektet mm	Faktiskt utbetalt= 6.140.000 kr	Women's Institute for Leadership, Development and Democracy, WILDD Utvärdering finns

Insats/projekt. Beslut, Insatsens tidsperiod	Övergripande, sektoriellt mål	Projektmål	Uppnådda effekter, positiva el. negativa	Planerade prestationer	Uppnådda prestationer	Kostnadsutfall	Kommentarer
ZAF DESA DEMONIR Olof Palmes Internationella Centrum, OPC/VEETU RESA 36/95 1995-09-11 1995/96 - 4.755.000 kr	se ovan	Stärka olika organisations möjligheter att delta i lokalvalen, med inriktning i första hand på de organisationer som varit uteslagna från makten under apartheidsystemet.	Ökat intresse för lokalvalen, bidrog till igångsättande av valkampanj; programmet gav organisationer och partier ett redskap för utveckling av ledarskap	Väljarutbildning. 3 utbildare i var och en av de 9 provinserna + ytterligare utbildare i Norra och Östra Kapprov. - på landsbygden. 50-70 kurser i sept/okt för 20.000 valobservatörer från olika partier, som ska se till att valen blir fria och rättvisa.	480 workshops med 39 465 deltagare, 320 000 personer nåddes av utbildningen (exklusive KwaZulu-Natal och Western Cape)	faktiskt utbetalt= 4.755.000 kr (R) 1 080 000 överförda till ETU för väljarutbildning i KwaZulu-Natal och Western Cape, se nedan)	Voter Education Training Unit, VEETU Utvärdering finns
Olof Palmes Internationella Centrum, OPC/ETU DESO 441/96 1996-06-27 1995/96 - 7.100.000 kr		Tillgodose de krav på utbildning och organisa- tionsutveckling som krävs för att lösa de problem vilka massorg. möter i den nya politiska situationen. 3 delmål. 1. Stöda org. i utvecklingen av ett nytt ledarskikt på lokal, provins och nationell nivå	Fr a. deltagare från lokalorganisationer har fått ökad förståelse för sin egen organisations roll i samhällsprocessen. Konfliktförebyggande effekt då lokala ledare lärt hur relatera sin egen uppgift till andra aktörer	1. Utbilda 150 heltids- anställda utbildare och organisatoriskt ansvariga, 30 provinssekr, 150 regionsekr. + 7.000 lokalföreningsordf. och sekr 2. Utbilda 200 parlamentariker på nat. och provinsnivå, 2.000 kommunfullmäktigeleda- möter	antal utbildade: 548 förtroendevalda inom org; 5 388 fullmäktige- och parlamentariker; 154 personal inom org.; 9 kursböcker producerades, 4 svenska experter deltog i utbildningen; utvärdering i samråd med Sida genomfördes	Faktiskt utbetalt= 7.100.000, OPC ej utnyttjat 104 263 som återbetalats	Education and Training Unit, ETU Utvärdering finns
	se ovan	2. Delta i utbildningen av kommunfullmäktigele- damöter och andra politiskt förtroendevalda för att ge dem självförtroende och kompetens. 3. Stöda upprättandet och utvecklingen av utbild- ningsavd. hos samtliga klientorganisationer.		+ 1.000 kvinnliga ledamöter. 3. Utbilda 157 anställda på nationell och provinsnivå varav 27 ekonomi- och kontorsansvariga på provinsnivå.			

Ranalys2

Insats/projekt. Beslut, Insatsens tidsperiod	Övergripande, sektorliellt mål	Projektmål	Uppnådda effekter, positiva el. negativa	Planerade prestationer	Uppnådda prestationer	Kostnadsutfall	Kommentarer
ZAF, DESA, DEMOMIR Olof Palmes Internationella Centrum, OPC/ETU, DESO 431/97 1997-06-05, 1997 - 7. 800 000 kr		Ge utbildning till ledamöter i komm förs och till organisationer som var förbjudna under apartheid för att ge dem möjlighet att delta i demokratin på ett effektivt sätt som väljare, valda representanter eller lokala ledare		Utbildning av 1000 kvinnliga ledamöter i kommunala församlingar samt 1500 ledamöter från landsbygd och små-städer; även utb till ungdomar, kvinnoorg, gräsrotsorg & civics samt utb av utbildare	Ex på antal utbildade: 127 kvinnliga ledamöter; 1368 medlemmar av student- och elevorganisationer; kursböcker och träningsmanualer producerade	faktiskt utbetalt = 7.800.000 kr	En delrapport inkommen och fullständig verksamhetsrapport inväntas 30 juni 1998
	se ovan						

Insats/projekt. Beslut, insatsens tidsperiod GENDER	Övergripande, sektoriellt mål	Projektmål	Uppnådda effekter, positiva el. negativa	Planerade prestationer	Uppnådda prestationer	Kostnadsutfall	Kommentarer
RESA 24/95 (1,8 Msek) Law, Race and Gender, UCT	Utbilda och träna domare och åklagare i familje och kriminallag med ett genderperspektiv	1) Genomföra pilotprojekt på Justice College	1) Jämställdhets/gender medvetna domare och åklagare	1) 3-5 kurser på Justice College	1) 10 st. endagskurser 300 domare utbildade 1st. week-end workshop	1,8 Msek	Svårt att värdera effekterna av utbildningskomponenten. Projektet har dock klart haft stor påverkan kring lagskrivningen för "Family Violence Act" och grundlagen. Utbildningen har rykte om sig att vara av hög kvalitet
		2) Produktion av material för genderutbildning och familjelagstiftning	2) Tillgängligt material om jämställdhet i brotts- och familjelagstiftning	2) Produktion av utbildningsmaterial	2) 25-sidor utbildningsmaterial		
		3) Forskning om lag, ras, och jämställdhet	3+4) Påtryckningar på lagstiftande instanser. Ändrad "Family Violence Act" 1996	3) Förslag på nya lagskrivningar och anvisningar till domare/åklagare	3) Nätverkande med diverse organisationer och universitet		
		4) Uppföljning och lobby verksamhet kring policy relaterade problem om ras, lag och jämställdhet		4) Nätverkande	4) Forskning i diverse familje och jämställdhets relaterade juridiska områden. Case studies för utbildning framtagna		
					5) Input i Dept. of Welfare's White Paper		
					6) Input i framtagandet av den nya grundlagen		

Insats/projekt. Beslut, insatsens tidsperiod GENDER	Övergripande, sektoriellt mål	Projektmål	Uppnådda effekter, positiva el. negativa	Planerade prestationer	Uppnådda prestationer	Kostnadsutfall	Kommentarer
RESA 7/96 (700 000 SEK) Women's National Coalition	Att förankra erfarenheter och resultat från kvinnokonferenser i Beijing i hela landet	- Att sprida information om den Fjärde Världskonferensen om kvinnor	- Ökad medvetenhet om Platform of Action från Beijing bland de som tidigare inte exponerats	- Genomföra workshops i alla provinser om Beijing konferensen och Plan of Action (9 totalt)	- 6 workshops genomförda - 940 deltagare totalt	700 000 SEK	- Uppföljning av dessa workshops inte gjord. - Svårt att avgöra om dessa aktiviteter haft någon kvarvarande effekt - WNC en organisation "på fall" - En aktiv kvinnolobby finns ej som ett resultat
		- Att förankra och genomföra Plan of Action som antogs i Beijing					
		- Att bygga upp en lobby verksamhet för kvinnofrågor					
		- Att genomföra endagars konferenser över hela landet om Plan of Action från Beijing					

Insats/projekt. Beslut, insatsens tidsperiod GENDER	Övergripande, sektoriellt mål	Projektmål	Uppnådda effekter, positiva el. negativa	Planerade prestationer	Uppnådda prestationer	Kostnadsutfall	Kommentarer
SYA 99/96 (820 000 SEK) Women's Development Foundation	Fler kvinnliga politiker på nationell och lokal nivå	1) Att utbilda kvinnliga lokalpolitiker	1) Kvinnliga politiker på lokal nivå har fått bättre självförtroende och kunskap om sina uppgifter	1) Utvärdering av parlamentsprogram	1) Utvärdering utförd	SEK 820 000 (1996-1998)	Första utvärdering undermålig och därför begärdes en ny innan andra utbetalningen kunde göras. Projektet förlängts till mars-98. Slutrapport förväntas juli-98.
		2) Att utvärdera det tidigare utbildningsprogrammet för kvinnliga parlamentariker	2) Vissa "lessons learned" från parlaments programmet som kan användas av Women's Empowerment Unit	2) Workshops för utbildning av kvinnliga kommunalpolitiker	2) Workshops genomförda (antal inte rapporterade)		
		3) Att dra slutsatser av WDFs parlamentsprogram					
TOTAL DEMO/MR & GENDER:						115.806.051 kr	

Källor 1995/96:

RWI/CALS = RWI:s framställan av 1995-07-07
 RWI/CPF = RWI:s framställan av 1995-11-21 och 1996-06-24
 RWI/MR kurser = RWI:s framställan av 95-07-07, 95-10-10 och 96-07-04
 SKM = SKM:s framställan av 96-02-07
 Diakonia = Diakonias framställan av 95-06-30, Diakonias verksamhetsrapport 95/96
 Afrikagrupperna = AG:s framställan av 95-05-24, Redovisningar av FRRP, BRC och RSS
 SICL/DASA = SILC:s framställan av 95-06-01, Redovisning av IDASAs verksamhet 95/96
 ICJ-S = Konsultrapport, rapport av 95/96
 Constitutional Assembly = Framställan av 95-09-20, Final report and financial statement of the Const Ass 25 April 1997,
 Utvärdering om "the Puplic Participation, Media, education and plain Language Campaigns of the Const Ass, CASE, april 1997
 Polishögskolan = Framställan och rapport från PHS
 RPS/TRC = Uppdragsbeskrivning och kvartalsrapporter
 FPK/WILDD = ansökan av 95-09-28, slutredovisning av WILDD-projektet, utvärdering, dec-95
 OPC/VEETU = OPC:s framställan av 95-05-15, utvärdering nov-95
 OPC/ETU = OPC:s framställan av 95-05-28, redovisning 97-10-13, Utbildning för demokrati: utvärdering av ETU, okt-97

Källor 1997:

RWI = RWI:s framställan av 1996-12-03
 Diakonia = Diakonias framställan av 1997-01-03, 1997-04-11, verksamhetsrapport 1997
 Afrikagrupperna = Afrikagruppernas framställan av 1996-12-09, fyra verksamhetsrapporter 1997
 ICJ-S = ICJ:s framställan av 1996-12-27, 1997-06-16, 1997-11-13, delrapporter 1997
 OPC/ETU = OPC:s framställan av 1996-12-23, delrapport 1997

Källor GENDER:

Avtal, årsredovisningar (narrative reports & financial reports)

1998-04-21

Diarienummer:
DESO-1995-0461**Sammanfattande resultatanalys - Förvaltningsstödet till Sydafrika,
1994 - 1997***Inriktning och mål*

Det svenska stödet till transformeringen och reformeringen av den sydafrikanska förvaltningen är en ryggrad i det svensk-sydafrikanska samarbetet. Utan en fungerande förvaltning kan inget annat samarbete fungera effektivt. Det förtroende som etablerades under demokratiseringsprocessen mellan Sverige och Sydafrika gör att ett särskilt gynnsamt samarbetsklimat omger förvaltningsbiståndet.

Det övergripande målet för förvaltningsbiståndet är att främja och bidra till en omdaning och reformering av den offentliga förvaltningen i syfte att skapa förutsättningar för en god samhällsstyrning. Resultatredovisningen visar att det svenska stödet varit strategiskt riktat och att de svenska erfarenheterna utnyttjats väl inom förvaltningens omvandlingsprocess.

Resultat och effekter

Alldeles efter regeringsombildningen 1994 vände sig Sydafrika till Sverige med önskemål om ett långsiktigt samarbete för utvecklingen av provinsadministrationen i Norra Kap. Planerings- och uppföljningssystem inklusive finansiella styrnings- och kontrollmekanismer har bl a utvecklats genom detta samarbete. Svenskt kunnande och erfarenheter har också haft effekter i det institutionella samarbetet mellan de båda statistikbyråerna i Sverige och Sydafrika på bl a folkräkningen 1996 som bl a påverkat provinsernas budgettilldelning, nationalräkenskaps-systemet, etablerandet av provinskontor och i introduktionen av långtidsplanering. Genomgångarna av provinsadministrationerna inom förvaltningsreformprocessen har genom svenskt konsultdeltagande och uppföljning i Norra Kap- och Östra Kapprovinserna bidragit till åtgärdsprogram för effektivare provinsförvaltningar. En svensk kommissionär har deltagit i det statliga utredningsarbetet avseende den nya förvaltningen. Två projekt som nyligen startat - kommunutveckling i Norra Kap och ett institutionellt samarbete mellan de båda skattemyndigheterna i Sverige och Sydafrika - har redan i berednings-fasen konstruktivt använt specifika svenska erfarenheter i planeringen för att få en sammanhållen problembild. Fortfarande pågår beredning av stöd till rättsområdet och även där har svenskt kunnande efterfrågats under beredningens gång.

Sammanfattningsvis har de svenska insatserna till förvaltningsreformen i Sydafrika på central, provinsiell och lokal nivå framför allt bestått av överföring av svenska förvaltningskunskaper/erfarenheter i tolkning och genomförande av de policies och riktlinjer som antagits sedan regeringsskiftet. I några fall har det varit en sökprocess där det visat sig att svenska erfarenheter inte har haft något att tillföra (t ex i utvecklandet av den nya kommunallagen), i andra fall har samarbetet fördjupats och breddats (t ex provinsadministrationsstödet, statistik- och skatte-samarbetet) och i något fall har det intresse av svenskt stöd som först efterfrågats avtagit från sydafrikansk sida (lönebildningsprocessen) efter projektstarten därför att egna erfarenheter och kunskaper ansetts fullt tillräckliga.

Utöver de ovan nämnda långsiktiga insatserna har kortsiktiga insatser varit en del av samarbetet. Ministrar och andra har vänt sig till svenska ambassaden för att få ta del av svenska erfarenheter om t ex hur vårt regeringskansli är organiserat, vilka anställningsvillkor som gäller för statsanställda, vilka karriärmöjligheter åklagare har och vilken lönepolicy som gäller för sjuksköterskor. Genom olika konsulter har Sida kunnat bistå i dessa förfrågningar. En fond för kortsiktiga insatser och beredningar har använts för ändamålet som har underlättat administrationen. Effekterna av dessa insatser har inte redovisats, därför att de inte går att mäta i form av konkreta påvisbara resultat, men de kan ändå påstås ha haft betydelse för sydafrikanerna i omvandlingsarbetet av den nya förvaltningen.

Sedan maj 1997 har Sida genom seminarier - med deltagare som på olika sätt varit verksamma i Sydafrika inom förvaltningen och myndigheter - och genom konsultmedverkan i Sydafrika och i en referensgrupp bestående av experter på förvaltningsutveckling samlat erfarenheter om den sydafrikanska förvaltningens utveckling. Dessa samlade kunskaper användes som underlag för en fördjupad studie av sektorn som genomfördes under mars/april 1998. Slutsatserna från denna studie bekräftar den bild av den sydafrikanska förvaltningsreformen som Sida har samt styrker den strategiska betydelse det svenska stödet haft. De innehåller också förslag om ett utvidgat stöd till Östra Kapprovinsen, en ökad satsning på finansiell styrning och kontroll inom finansministeriet samt en ökad integrering av förvaltnings- och demokrati/mrstöden.

Insats/projekt. Beslut, insatsens tidsperiod	Övergripande, sektoriellt mål	Projektmål	Uppnådda effekter, positiva el. negativa	Planerade prestationer	Uppnådda prestationer	Kostnadsutfall	Kommentarer
Förvaltningsstöd							
RESA 31/95, RESA 29/96, AFRA 11/97							
Förvaltningsreform.	1. Reformera förvaltningen till ett sammanhållet, representativt, kompetent, effektivt och demokratiskt instrument för att genomföra regeringens politik och tillgodose alla sydafrikaners behov	1.1 Genomföra en förvaltningssektor utredning	Eventuella effekter av utredningen kommer att uppså senare	Två internationella utredningsmän tillställs utredningen	En svensk och en zimbabvisk specialist deltagit i utredningen, finansierad av Sida. Referensgrupp i Sverige	1,8 mSek	Utredningen försenades med 1 år pga bristande samordning mellan utredningen och ansvarigt ministerium. Slutrapporten överlämnad till President Mandela i mars 1998
				En svensk specialist i utredningens sekretariat + kortidskonsulter	Den svenska rådgivaren hos civilministeren + en svensk IT/IS-specialist deltog i sekretariatets arbete		
		1.2 Rådgivning till civilministeren	Provsingenomgångarna har lett till åtgärdsprogram för förbättrad styrning och administration av samtliga nio provinser i landet	En långtidsrådgivare rekryteras + kortidskonsulter	En mycket senior specialist arbetar under två år på civilministeriet, med diverse uppgifter. Huvudområden: Förvaltningssektor-utredningen (se ovan) genomgång av samtliga provinsförvaltningar samt decentraliserad personalpolitik. Några kortidsrådgivare har rekryterats	1,8 mSek	Rådgivaren har i ringa utsträckning givit direkt råd till civilministeren, däremot jobbat direkt med berörda tjänstemän inom ministeriet
		1.3 Skapa en effektiv personaladministration i Östra Kapprovinsen		Genomgång av samtliga 150 000 + anställdas akter och kontrollera att de stämmer eller rättas till	Genomgången klar förutom undervisningssektorn, c:a 2 000 "ghosts" funna, samt många felaktigheter vilka rättats till. C:a 20 000 överflödiga finns anställda i provinsadministrationen.	2,0 mSek	Ett mycket gediget arbete har genomförts av i huvudsak lokala konsulter. För att garantera hållbarhet i det nya systemet bör en mindre uppföljningsinsats genomföras under 1998-99
				Upprätta ett nytt styr-och kontrolsystem för PA i provinsen	Ett nytt system har upprättats med de enligt ovan reviderade uppgifterna som bas		

Insats/projekt. Beslut, insatsens tidsperiod	Övergripande, sektoriellt mål	Projektmål	Uppnådda effekter, positiva el. negativa	Planerade prestationer	Uppnådda prestationer	Kostnadsutfall	
Statistikstöd DESO 335/96 SYA 234/97 96-05-01-98-12-31 Beslutat 34 200 000 Beslutat 26 000 000	2. Att skapa ett väl fungerande statistiksystem som producerar relevant och pålitlig statistik genom att förbättra CSS (Central Statistical Services) kapacitet och kompetens	2.1 Att stärka CSS' organisation genom olika kapacitetssupplegerande aktiviteter 2.2 Att utveckla produktionen av ämnesinriktad statistik med prioritet för hushållsundersökningar nationalräkenskaper och social statistik 2.3 Att genomföra folkräkningen 1996		Se sid 7-15 i CSS/Statistiks Sweden: Annual Report for 1997 and Plan of Operations for 1998, October 1997	Se sid 7-15 i CSS/Statistiks Sweden: Annual Report for 1997 and Plan of Operations for 1998, October 1997	6,3 m Sek	Ett brett institutionell samarbete mellan SCB och CSS pågår sedan mitten av 1996. Sex långtidskonsulter från SCB arbetar på CSS, dessutom ingår många korta konsultinsatser samt besök i Sverige i samarbetet
				Se sid 15-19 i ovan nämnda Annual Report	Se sid 15-19 i ovan nämnda Annual Report	3,0 mSek	
			En bättre uppskattning av befolkningens storlek och bostadsort, vilket påverkar planering, provinsernas budgettilldelning m.m (preliminära resultaten)	Att genomföra folkräkningen samt bearbeta, producera och sprida resultaten	Folkräkningen genomfördes på ett tillfredsställande sätt i okt/nov 1996. Preliminära resultat presenterades i juli 1997. Bearbetning inför slutliga resultat pågår.	18,0 mSek	Slutresultaten beräknas presenteras i april 1998. Även Australien och UNFPA stöder arbetet.
		2.4 Att öka den statistiska kunskapen om människor som tidigare negligerats t.ex. folk i kåkstäder, okupanter (squatters) självhushålls jordbrukare m.m		Att genomföra en hushålls- /hushållsbudgetundersökning som inkluderar den tidigare negligerade befolkningen	Undersökningen genomförd och rapporter publicerade	6,4 mSek	
				Att genomföra en studie över små- och självhushålls jordbrukare	Studien pågår		
				Att genomföra en studie över arbetslösheten/arbetslösheten i landet	Studien genomförd. Sammanställningen av rapport pågår		
		2.5 Att göra ett försök till förändrade gränser inom provinserna		Att genomföra en studie över hur folkräkningskommun- och distriktsgränser bättre kan samordnas på ett ekonomiskt rationellt sätt.	Undersökningen genomförd och rapporten publicerad. Har lett till diskussioner på berörda departement och i provinserna.	1,6 mSek	

Insats/projekt. Beslut, insatsens tidsperiod	Övergripande, sektoriellt mål	Projektmål	Uppnådda effekter, positiva el. negativa	Planerade prestationer	Uppnådda prestationer	Kostnadsutfall	Kommentarer
Stöd till Norra Kap- provinsens administration 941101 - 00-04-30 Beslutat 3 100 000	3. Att skapa en provinsförvaltning som är samordnad och proaktiv och svarar mot de förändrade behoven hos provinsens invånare och som kan svara mot de löpande förändringar som hela Sydafrikas offentliga sektor genomgår.	3.1 Bygga upp administrativa strukturer och skapa enkla rutiner och system som fungerar (941101 - 951030)	En grundläggande provinsförförvaltning uppbyggd, men fortfarande med många vakanser på viktiga poster (951030)	Upphandling av konsultorganisation för genomförande av stöd till Norra Kap.	Upphandlingar av svensk konsultorganisation med deltagande på högsta nivå från Norra Kap genomförd.	3,0 mSek	Vid projektstart fanns ingen administration i den nyltillskapade provinsen Norra Kap, däremot administratörerna från det gamla apartheid-systemet
RESA 148/94, 22/95, 19/95, 31/95 och 61/95. DESO 424/97, 601/97 och 908/97				Konsultstöd för uppbyggnad av provinsens administration	I huvudsak svenska konsulter på korttidsbasis stödde uppbyggnaden av system rutiner och deltog aktivt i rekrytering av nyckelpersoner		
Beslutat 34 200 000		3.2 Utveckla organisation, system och metoder. T.ex. planering, budgetering, personalhantering, IT. (951101 - 961231)	En mera utvecklad provinsförförvaltning uppbyggd med de flesta nyckelposter tillsatta, men fortfarande många vakanser inom organisationen (961231)	Konsultstöd för utveckling av provinsadministrationen, med koncentration på generell styrning, utbildning och hälsovård/välfärd	3 svenska långtidskonsulter stödde utvecklingen i provinsen, med tyngdpunkt på planering, budgetering, personalorganisation och IT-frågor	9,9 mSEK	Totalt c:a 17 000 anställda Ett stort antal svenska och sydafrikanska korttidskonsulter anlitas också i projektet. Mer detaljerad resultatredovisning framgår av de årliga projektredovisningarna
Beslutat 11 300 000		3.3 Fortsatt utveckling av provinsens adm. apparat, med fokus på ökad kvalitet och decentralisering samt stöd till förbättrad tjänste-produktion (970101 - 981231)	En relativt väl utvecklad centraliserad provinsförförvaltning med alla nyckelpositioner besatta. Decentraliseringsprocess påbörjad (971231)	Fortsatt konsultstöd, koncentration även på avdelningar för bostäder och kommunal förvaltning	I takt med provinsens krympande anslag från statsbudgeten har alltmer svenska resurser avsatts för effektiviserad finansiell styrning samt förberedelser för administrativ decentralisering	12,0 mSEK	
Totalt utbetalt 66,8 mSEK							

Källor:

- Alf Carlings arbetsrapporter augusti 1996, mars 1997, september 1997 och februari 1998
- En avstämning av det svenska stödet till den sydafrikanska förvaltningsreformen, Lennart Gustafsson, juni 1997
- Observationer inför det fortsatta svenska förvaltningsarbetet, Lennart Gustafsson december 1997
- Progress report, Human Resource Operational Team, HROPT, Eastern Cape
- The Provincial Review Report, DPSA August 1997
- Review and longterm planning for the cooperation in statistics, Kämpé, Nordström och Vihaavainen, October 1997
- Progress Report Sidua support to Northern Cape Province, september 1995
- Report on conclusions and recommendations for continued Swedish support, Northern Cape, November 1995
- Annual reports from the Swedish support to Northern Cape. December 1996 and December 1997

Sammanfattande resultatanalys avseende stöd till urban utveckling och bostadsförsörjning i Sydafrika 1995/96 - 1997.

Inriktning och målgrupper

Biståndet till urban utveckling och bostadsförsörjning är, utöver ett stöd till tre icke-statliga institutioner på nationell nivå, koncentrerat till två städer, Port Elizabeth och Kimberley och styrs av ett avtal med Sydafrikas regering som undertecknades i maj 1997. Målgrupp är städernas fattiga. Huvuddelen av verksamheten har pågått i knappt ett år, vilket är en kort period för att analysera effekterna av biståndet.

Vissa mindre insatser samt stödet till NURCHA, som är ett institut som utfärdar garantier för bostadslån, inleddes under 1996 medan huvuddelen av programmet kommit igång relativt sent. Ovana vid bistånd, en mycket tungfotad byråkrati, misstro mellan tjänstemännen och de nyvalda politikerna och bristande kapacitet hos den engagerade minoriteten är en stor del av förklaringen.

Berdningsarbetet har påverkats av att programmet till stor del syftar till att införa nya idéer och arbetssätt. Genom bl a seminarier och studiebesök för tjänstemän och politiker formulerades de ambitiösa, och för sydafrikanska förhållanden helt nydanande, plan-, miljö- och bostadsförsörjningsprojekten. Beredningsarbetet koncentrerades också inledningsvis på de, som det skulle visa sig svåraste och mest tidskrävande bostadsinsatserna, där beredningen påverkats av de allmänna svårigheterna som mött regeringens bostadspolitik. Sammanfattningsvis har programmet krävt en längre startsträcka än väntat och önskat.

Resultat

Idag kan vi konstatera att de ursprungligen antagna förutsättningarna för snabba resultat och därmed förväntningarna var orealistiska. I april 1998 är dock hela planeringsramen om 180 MSEK intecknad med förväntade utbetalningar om cirka 45 MSEK per år.

Två mer omfattande externa uppföljningar har hittills genomförts - dels avseende stödet till bostadslånegarantiinstitutet NURCHA i maj 1997 och dels en övergripande sektorstudie och genomgång av hela programmet i april 1998 med ett svensk-sydafrikanskt konsultteam.

Uppföljningsstudien av NURCHA är positiv och rekommenderar ett fortsatt stöd med vidgade ramar. Också sektorstudien 1998 är mycket positiv till insatsen. NURCHA är en nybildad institution (inom RDP) och har under sina första år gradvis byggt upp och utvecklat en verksamhet, som nu ser

ut att kunna växa snabbare och kanske få en strategisk roll inom bostadsfinansieringen. Förutom den sydafrikanska staten, bidrar Sida med det största garantikapitalet. Institutet har med Sida-medel garanterat lån till 3600 nya bostäder, varav en tredjedel är färdigställda. De fysiska målen för insatsen har därmed överträffats. Några garantimedel har hittills inte behövt tas i anspråk. En utvidgad inriktning för användning av Sidas garantier är planerad, vilket kommer att leda till att fonden kan behöva utökas.

Övriga insatser med inriktning på bostadsfrågor har ännu inte kunnat bidra till konkreta resultat. I Port Elizabeth pågår en pilotfas av det ambitiösa bostadsprogrammet PELIP (Port Elizabeth Low Income Housing Project), som kunnat notera en viktig framgång genom att ett avtal nyligen träffats med en affärsbank för utlåning av kapital till målgruppen, vilket är ett huvudmål för insatsen. I Kimberley kommer den planerade kommunala bostadskreditivfonden att starta inom kort.

Den fond för bostadsprojekt genom NGOs som etablerats inom Urban Sector Network har ännu inte utnyttjats. Ett flertal projekt finns i pipeline, men sektorstudien är kritisk och rekommenderar att insatsen avbryts om inte verksamheten visar konkreta resultat under 1998.

Stödet till Housing Consumer Protection Trust, vilka ägnar sig åt juridisk rådgivning kring bostadsfrågor, har fungerat bra och verksamheten är angelägen. Bara under januari 1998 besvarade HCPT 700 telefonsamtal. Då finansieringen fortfarande inte är varaktigt löst (Sida svarade 1997 för 65% av budgeten) bör stödet fortsätta under ytterligare något år.

Plan- och miljöprojektet, med betydande svenska expertinsatser i rådgivande roll, fortlöper planenligt och en "comprehensive urban plan" skall presenteras för beslut i städernas fullmäktige i maj för Port Elizabeth och i september för Kimberley. Insatsen avslutas under 1998. Verksamheten är i mycket hög grad en utbildnings- och institutionsutvecklingsinsats med betydande medverkan från politiker och vanliga människor. Sektorstudien är mycket positiv och rekommenderar en uppföljningsinsats för att konsolidera och utveckla uppnådda resultat. Detta är säkert angeläget för att säkerställa att den inledda utvecklingen mot de strategiska målen, dvs en mer integrerad stadsstruktur och en bättre miljö skall fortsätta.

Programmet innehåller ett flertal delinsatser som syftar till omedelbara förbättringar i fattigområdena. De omfattar belysning, gångbanor, trädplantering och byggande av sk "meeting points" (torg eller parker med lekplats, samlingsplats, byggnad för möten och barnstuga mm). Alla dessa insatser har utvecklats mycket väl och har redan givit synbara resultat i fattigområdena. Då de genomförs med betydande medborgarsamverkan, har de inneburit ett stöd för demokratin på lokalplanet och tvingat tjänstemännen till en direktkontakt med

människorna. Samtliga nu beslutade projekt av detta slag slutförs under 1998. Plan- och miljöprojektet utmynnar också i förslag till konkreta insatser av liknande karaktär som bör övervägas, vilket också föreslås i sektorstudien.

Den sydafrikanska regeringen har under senare år utvecklat politiken när det gäller urban utveckling och såväl nya politiska initiativ som styrinstrument har tillkommit. Under 1997/98 har bl a en ny "Urban Development Framework" arbetats fram, "White Paper on Local Government" från 1998 har presenterats, SDI (Spatial Development Initiatives) diskuteras. Andra viktiga milstolpar är den s. k Development Facilitation Act, Local Governmental Transitional Act, och Housing Act. Ett viktigt budskap som genomsyrar denna politiska förändringsprocess är att kommunerna ges ansvar för väsentliga välfärds- och utvecklingsfrågor. Det svenska biståndet inom sektorn överensstämmer väl med denna politik.

Effekter

Sammanfattningsvis har programmet efter en sen start nu fått stor omfattning och börjat visa konkreta resultat. Under 1998 kommer ett flertal delinsatser att avslutas, men också nya att inledas. Den nyligen genomförda sektorstudien hade att bedöma huruvida programmet och dess komponenter är relevanta i förhållande till behov, regeringens politik, institutionell utveckling och andra förändringar mm. Konsultgruppens samlade bedömning är att programmet är "addressing priority urban needs and are principally relevant with regard to scope as well as institutional level and geography". Att arbeta direkt mot kommunerna stämmer väl med deras nya konstitutionella ansvar för utveckling. Plan- och miljöprojektet har därvidlag visat sig vara före sin tid genom att svara mot de nya kraven på kommunerna att utveckla sk "Local Development Objectives" och "Integrated Development Plans". På samma sätt har de insatser som Sida initierat när det gäller bostadsfinansiering enligt konsulterna visat sig motsvara alltmer framträdande behov varför deras relevans således förstärks.

Biståndet inom sektorn har hitills varit proaktivt och resurskrävande för Sida. På den grund som nu etablerats kan en successiv övergång till ett mer reaktivt och mindre personalkrävande bistånd planeras. Förhoppningsvis skall planerad "twinning" med svenska kommuner och institutioner också leda till att varaktiga relationer i ömsesidigt intresse kan skapas.

Resultatredovisning

Insats/projekt. Beslut, Insatsens tidsperiod	Övergripande, sektorleikt mål	Projektmål	Uppnådda effekter, positiva el. negativa	Planerade prestationer	Uppnådda prestationer	Kostnadsutfall	Kommentarer
URBAN UTVECKLING OCH BOSTADSFÖRSÖRNING							
Maj 1996 - december 1997							
NGO och institutionellt stöd							
National Urban Reconstruction and Housing Agency - NURCHA	Bidra till att minska segregeringens såväl fysiska som sociala effekter genom att skapa förutsättningar för ett ökat bostadsbyggande och en mer integrerad stadsmiljö för de fattiga i Sydafrikanska städer	- bidra till lösning på bostadsförsörjning problem för fattiga - öka tillgången till "bridging finance" för NGOs och CBOs för bost. prod. - spela en katalytisk roll för att uppnå en normalisering inom finansmarknaden vad avser lån till bostäder för fattiga	- lösningen på problemen är långsiktig, för tidigt att bedöma effekterna - definieringen av målgr. för "bridging finance" för snäv för att uppnå avsedda mål - samarb. med läneinst. o banker har resulterat i ett vidare synsätt	- tillhandahålla låne-garantier för produktion av 3657 bostäder till låginkomsttagare - handhavande av kapital och uppföljning av resultat	- 3626 hus planerade - 1062 hus färdigbyggda - 30 projekt utförda varav 5 med Sida stöd - 5,1 av 30 MSEK har tagits i anspråk - inga garantier har ännu behövt utfalla	1=utbetalat 2=utbet/tot.budget 1) 30,0 av 30,0 MSEK 2) 30,0 av 30,0 MSEK	- NURCHA och den sydafrikanska bostadspolitiken har haft en trög start - det ingångna avtalet hade restriktioner som varit för snäva - ett nytt avtal skall undertecknas som ökar både användningsomr. och målgrupp
INEC/Urban 380/96 maj 1996 - maj 1997 Avtal förlängt till maj 1998 30,0 MSEK							
Urban Sector Network - USN		- skapa hållbara mekanismer som förenklar bostadsproduktionen ämnad åt låginkomsttagare genom att tillhandahålla lån till USNs medlemsorganisationer	- inga lån har utbetalats till USNs medlemsorg.	- ge USNs medlemsorg. tillgång till lån för produktion (bridging och end user finance) av 2725 bostäder till låginkomsttagare - driva USNs verksamhet	- inget utfall av bostäder - USN driver sin verksamhet	1) 10,4 av 10,6 MSEK 2) 10,4 av 21,2 MSEK	Behovet av alternativa finansieringsmetoder som USNs oppurt. fund ökar. USN har dock inte svarat mot förväntningar. Om resultat inte kan påvisas innan 98 års utgång kan Sida överväga att dra tillbaka stödet
INEC/Urban 1022/96 feb 1997 - dec 2001 21,2 MSEK varav 20 MSEK till opportunity fund och 1,2 MSEK till USNs verksamhet							
Housing Consumer Protection Trust - HCPT		- utveckla mekanismer för att minska låginkomsttagares sårbarhet på bostadsmarknaden	- lyckats nå målgruppen med adekvat upplysning	- ge gratis konsumentstöd o juridisk rådgivning i bostads- och markfrågor genom informations-kontor och 020-nummer	- 4 informationscentra har gett rådgivning till 11 000 personer under 1997 - 020-numret har tagit emot 19 000 samtal under samma period - medverkat i statliga utbildningsprogram	1) 0,6 av 1,0 MSEK 2) 0,6 av 1,0 MSEK	Stödet är i allra högsta grad relevant. Ingen annan instans ger motsvarande rådgivning.
INEC/Urban 1003/96 juni 1997 - sept 1998 1,0 MSEK							

Resultatredovisning

Insats/projekt. Beslut, insatsens tidsperiod	Övergripande, sektoriellt mål	Projektmål	Uppnådda effekter, positiva el. negativa	Planerade prestationer	Uppnådda prestationer	Kostnadsutfall	Kommentarer
Insatsens övergripande mål							
Port Elizabeth och Kimberley							
Plan- och miljöprojekt, Port Elizabeth och Kimberley	se ovan	- främja institutionell utv. o kompetenshöjning i plan- och miljöfrågor i PE o Kby - utveckla långsiktigt hållbara miljöer - främja social o etnisk integration - öka folkligt deltag. i plan processen - ekonomisk utv. o sysselsätt.skapande	- kompetensutvecklande via aktiviteter o kunskap - framgångsrikt politiskt och folkligt deltag. i planeringsprocessen - etablerade länkar över kommungränser - miljö, integration o ekon. utv. för tidigt att bedöma	- upprätta integrerad översiktsplan och miljöprogram genom nytänkande metoder - bedriva pilotstudier på detaljerad stadsplaneringsnivå - anordna seminarier/workshops - lägga grund för "twinning" mellan PE o Kby o svenska kommuner	- arbete med översiktsplanerna och pilotstudier i princip enl tidplan - 7 utförda seminarier - strategier / metoder för folkl. delt., miljö, ekon. utv., transporter, markanvändning - möjlig twinning med Gbg och Falun/Borlänge	1) 4,0 av 3,6 MSEK 2) 4,0 av 19,8 MSEK	En i mars 98 utförd sektorstudie talar om en potentiell "success story" för projektet i Kimberley.
Rådgivare till kommunerna		- kompetenshöjning inom kommunerna - samordning av de av Sida stödda insatserna	- inga tillgängliga målnsfrument - samordningen med plan- o miljöprojektet har inte varit tillfredsställande	- assistera i beredning, uppföljning o genomförande av Sida-stödda projekt - koordinera mellan olika parter - planera och hålla i seminarier, studier, utbildning, o.dyl	- deltagande i beredning, uppföljning o genomförande - koordinat. mellan parterna - ett antal seminarier, mm utförda	1) 0,8 av 1,7 MSEK 2) 0,8 av 5,2 MSEK	Rådgivarnas roll skall utökas för att fånga in alla insatser inom Sidas stöd. Effekterna av en del av deras arbete är svårredovisat. Klart är dock att deras närvaro haft en katalytisk effekt. PE skall låta utföra en organisatorisk studie.
GD 68/97 maj 1997 - juli 1999 5,2 MSEK							
Port Elizabeth							
Port Elizabeth Low Income Housing Project - PELIP		- bana väg för PELIPs huvudfas - kompetens- o metodologisk utveckling inom kommunen - öka tillgänglighet o lånemöjligheter för bostäder för fattiga	- principer för ramad strategi förankrade - svårbedömd kompetensutveckling, bl.a pga tungrodd administration - stort politiskt engagemang i planeringsprocessen - diskussioner med en "agent-bank" för långivning	- stärka personalkapaciteten - genomföra pilotfasen inriktad på 25 hushåll - identifiera pilotområde - upprätta projektdokument för huvudfasen - bedriva informationskampanjer o upprätta info.centra	- 3 tjänstemän tillsatta för projektet - pilotområde identifierat - projektdokument för huvudfasen påbörjat - "mikro-lån workshop" utförd - Bostadsinfo.centra i fattiga områden planerade	1) 2,0 av 2,3 MSEK 2) 2,0 av 4,0 MSEK	Adm. o politiskt system o ovana vid bistånd har medfört en trög start. Situationen förändrades febmars 98 bl.a med undertecknandet av ett avtal mellan en bank o kommunen för pilotfasen.
Pilotfas							
INEC/Urban 502/97 aug 1997 - juni 1998 4,0 MSEK							

Resultatredovisning

Insats/projekt. Beslut, Insatsens tidsperiod	Övergripande, sektorlikt mål	Projektmål	Uppnådda effekter, positiva el. negativa	Planerade prestationer	Uppnådda prestationer	Kostnadsutfall	Kommentarer
Trädplantering INEC/Urban 847/96 tilläggsbeslut pga växelkurs INEC/Urban 414/97 juli 1997 - dec 1998 9,8 MSEK	se ovan	- främja folklig medverkan - öka miljömedvetandet - förbättra miljön - skapa arbetsstillfällen - öka den politiska stabiliteten pga av synliga åtgärder o sysselsättning	- hög grad av medborgarsamverkan i processen - övriga mål för tidigt att bedöma	- plantering 7 000 träd - plantering 5 000 fruktträd - inköp av 2 bevattningsbilar - anordnande av informations- o utbildningsaktiviteter	- påbörjad trädplantering - inköp av 2 bevattningsbilar - förberedelseseminarium anordnat - informationsmaterial upptryckt o info.kampanj igångsatt	1) 4,8 av 3,9 MSEK 2) 4,8 av 9,8 MSEK	Projektet hade en lång igångsättningsfas pga av ovana vid angreppssättet med folklig medverkan.
Belysning INEC/Urban 848/96 tilläggsbeslut pga växelkurs INEC/Urban 414/97 juli 1997 - dec 1998 10,4 MSEK		- förbättra säkerheten för befolkningen i fattiga områden - tillgodose väljares önskemål och därigenom öka den politiska stabiliteten	- ingen statistik finns tillgänglig	- uppförandet av 48 belysningsmaster - gatubelysning utmed 10 huvudstråk	- 35 belysningsmaster är uppförda och i funktion - 9 belysningsmaster är uppförda, ej än i funktion - gatubelysning utmed 4 stråk har slutförts	1) 6,5 av 6,0 MSEK 2) 6,5 av 10,4 MSEK	Sida har genom Electric Dept. o PE University beställt en studie av konsekvenser på säkerheten i samband med högmastbelysning
Kimberley Trees Paving & Lighting - TPL INEC/Urban 385/97 juni 1997 - maj 1998 13,5 MSEK utökning: Sya 249/97 dec 1997 - juni 1998 8,0 MSEK		- förbättra miljö - förbättra säkerhet - skapa arbetsstillfällen - förstärka lokala små företags kompetens - involvera kvinnor i processen	- förbättrad miljö - skapat arbetsstillfällen - utfört utbildning och därigenom höjt kompetens - kvinnors deltagande ej redovisat o ingen tillgänglig statistik för säkerheten	Beslut 1: - plantering 3000 träd - belägg. 11,87 km trottoar - belägg. 3,79 km körbana m. dagvattenavl. - gatubelysning 3,26 km - områdesbelysn. 25 högmaster Beslut 2: - trädplantering - trottoarbeläggning - körbanor - gatubelysning	- plantering 800 träd - belägg 6,6 km trottoar - dagvattenavl. avslutat, gatubeläggning påbörjat - 22 högmaster i funkt. - gatubelysning pågående - planering prestationer för beslut 2 påbörjad	1) 17,0 av 11,5 MSEK 2) 17,0 av 21,5 MSEK	Syftet var ursprungligen inte att främja folklig medverkan utan att uppnå snabba resultat o miljöförbättringar. Pga av hur projektet bedrivits har hög grad av medverkan uppnåtts. Kommunens tjänstemän har på så sätt tvingats in i ett helt nytt arbetssätt.

Resultatredovisning

Insats/projekt. Beslut, Insatsens tidsperiod	Övergripande, sektoriellt mål	Projektmål	Uppnådda effekter, positiva el. negativa	Planerade prestationer	Uppnådda prestationer	Kostnadsutfall	Kommentarer
Mötesplatser INEC/Urban 555/96 juni - dec 1996 0,9 MSEK	se ovan	- förbättra miljö - öka folklig medverkan o brukarinflytande i planeringsprocessen	positiva el. negativa - förbättrad miljö - hög medborgarsamverkan	Beslut 1: - bygga/förbättra 1 mötesplats Beslut 2: - bygga/förbättra 1 mötesplats Beslut 3: - bygga/förbättra 3 mötesplatser	- 2 mötesplatser avslutade - planering för 3 mötesplatser påbörjad	1) 3,2 av 3,4 MSEK 2) 3,2 av 4,3 MSEK	Brukarinflytande var här planerad. På samma sätt som för TPL projektet har det påtagligt påverkat kommunens arbetssätt.
INEC/Urban 849/96 okt 1996 - juli 1997 tillägg INEC 414/97 0,8 MSEK							
SYA 250/97 dec 1997 - juni 1998 2,6 MSEK							
Summa						utbetalat: 79,3 MSEK planerat: 74,0 MSEK total budget: 127,2 MSEK	Redovisningen tar med projekt som är beslutade före dec 1997. I PE och Kby finns avtalade men ej beslutade projekt till en planerad budget på totalt c:a 65 MSEK. Ytterligare projekt, inom ramen för avtalet, finns i pipeline.
Sammanfattande bedömning	Trots vissa tidsmässiga förseningar har utfallet av programmet för urban utveckling och bostadsförsörjning varit mycket gott.						
Källor:							
Samtliga projekt: - projektdokument - bedömningspromemoria - kvartals- o årsredovisning tom 31 dec 1997		Finansiell uppföljning, Price Waterhouse: - Port Elizabeth, maj 1997 - Kimberley, maj 1997 - Urban Sector Network, nov 1997	Utvärderingar, studier: - NURCHA, utvärdering, Swedish Development consulting partners ab, sept 1997 - Sektorstudie av urbana programmet inför "Mid-term Review", Stig Egnell AB m.fl, draft rapport, april 1998				

Resultatanalys avseende Sidas kultur-och mediebistånd till Sydafrika 1/7 1995 - 31/12 1997

Inriktning och målgrupp

Sidas kultur-och mediebistånd till Sydafrika har i olika former och omfattning pågått under ca tio år. Biståndet har i hög grad kanaliserats genom svenska kulturella institutioner. Vad gäller kulturbiståndet har det i hög grad varit koncentrerat till Johannesburgs och Kapstadens slumstäder. Målgrupperna har i första hand varit barn och ungdomar. Samarbetet har skett med ett antal NGO-institutioner och organisationer inom olika kulturområden.

Den övergripande målsättningen med kulturbiståndet har varit att ge oprivilegierade barn och ungdomar möjlighet till en ökad kulturell och konstnärlig delaktighet och egenaktivitet. Stor vikt har därvid lagts vid demokrati-och jämställdhetsaspekterna. Den mer konkreta inriktningen har avsett stöd till konstnärlig utbildning inom bildkonst, scenkonst och litteratur av både grundläggande och mer avancerad natur.

En annan målsättning med kulturbiståndet har varit att medverka till att utveckla en bättre organisatorisk och institutionell stadga bland de sydafrikanska samarbetsorganisationerna för att ge dem en ökad bärkraft. Kompetensöverföring via institutionssamarbete och erfarenhetsutbyte har därvid varit viktiga instrument vid sidan av ren fortbildning.

På senare år har kultur i skolan kommit att prioriteras mer inom kulturbiståndet liksom lärarfortbildning och läromedels/plansutveckling i avvaktan på att det sydafrikanska samhället ska ta ett större ansvar för kulturämnenas ställning i skolan.

Ännu en målsättning med kulturbiståndet har varit att uppmuntra kulturutbyte mellan det svenska och det sydafrikanska kulturlivet och därmed det långsiktiga perspektivet i kultursamarbetet.

Mediebiståndet har främst avsett stöd till journalistutbildning för eftersatta grupper samt stöd till främjande av yttrandefriheten.

Resultat

Kulturbiståndet har inte blivit utvärderat i sin helhet. En stor andel av det sammanlagda kulturbiståndet, förmedlat genom Riksutställningar, senare Kulturhuset i Stockholm blev emellertid föremål för utvärdering 1995. Samma år gjordes en uppföljningsstudie av Dakawaprojektet. 1996 utvärderades stödet till Mayibuye Centre. 1997 gjordes en utvärdering av stödet till Congress of South African Writers förmedlat genom Sveriges författarförbund. I samtliga dessa finns resultatavsnitt.

Genom både uppsökande verksamhet och mer konventionell undervisning har ett förhållandevis stort antal i huvudsak mindre bemedlade barn och ungdomar i Johannesburg och Kapstaden under ett antal år fått grundläggande och mer avancerad undervisning i musik, teater, dans, bildkonst m.m. För Kulturhusets del handlar det om flera tusentals elever. Ett relativt stort antal av dem har kunnat fortsätta till högskolestudier. Den tonvikt på breddutbildning som undervisningen till stor del har haft har alltså inte inneburit att mer kvalificerad utbildning har försummats. Andelen flickor/kvinnor har befunnit sig på en relativ hög nivå inom de flesta utbildningarna.

I ovan nämnda utvärderingar konstateras att den institutionella basen och organisatoriska kompetensen behöver förstärkas inom berörda organisationer. Denna omständighet har lett till att ett stort antal fortbildningskurser har anordnats inom kulturbiståndets ram med ett välrenommerat sydafrikansk konsultföretag som koordinatör och kursansvarig. Kurserna har därvid i hög grad anpassats efter de berörda organisationernas egna behov och önskemål.

Anslutningen från organisationernas sida har varit hög; företrädare har givits till styrelsemedlemmar samt anställda inom organisationerna. Frågor av ekonomisk natur har ägnats stort utrymme. Flertalet deltagande organisationer anser sig genom kurserna ha fått en starkare och mer demokratisk organisation.

Genom kompetens- och erfarenhetsutbyte med svenska institutioner/organisationer har en förstärkning skett av den institutionella kompetensen hos många av organisationerna.

Ett antal av de institutioner som mottar kulturbistånd via Kulturhuset, Göteborgs musikhögskola och Stockholms stadsteater har mer systematiskt börjat kanalisera sin undervisning till reguljära skolor i framförallt townships. Detta är en utveckling som Sida understöder. Både i Johannesburg och i Kapstaden har därmed ett antal skolor fått konstnärlig utbildning på schemat.

Vad gäller läroplans/medelsutveckling och lärarfortbildning har Musikhögskolan och Kulturhuset inlett ett framgångsrikt samarbete med ministerier och olika utbildningsinrättningar.

Redan i ett tidigt skede av kulturbiståndet till Sydafrika pågick ett kulturellt utbyte mellan länderna. Detta har snabbt vuxit i omfattning och har utan tvekan haft en viss betydelse för det sydafrikanska kulturlivets vitalisering och demokratisering. Strävan efter långsiktigheten i utbytet har hela tiden varit påtaglig.

Effekter

Genom kulturbiståndet från Sida har ett förhållandevis stort antal sydafrikanska kulturorganisationer givits möjlighet att i relativt organiserade former förmedla konstnärlig utbildning. Det ekonomiska

stödet från Sida har av allt att döma haft en stor betydelse för dessa organisationers överlevnad.

Tiden efter apartheids fall har emellertid för den flesta kulturorganisationer i Sydafrika inneburit förvärrade ekonomiska förutsättningar inte minst på grund av EU's stöd till kulturlivet upphörde. Ännu så länge har man bara delvis kompenserats för detta bortfall genom inrättandet av nationella och regionala kulturfonds-system.

Sidas kulturstöd har i flera fall haft effekten att den organisation som har mottagit stöd även har erhållit ekonomiskt stöd från sydafrikanska kommunala eller statliga instanser. Så har skett när det gäller t.ex. Market Theatre i Johannesburg, flera organisationer som får stöd via Kulturhuset samt District Six-museet i Kapstaden. Kulturstödet från Sida har överlag givit berörda organisationer och institutioner en förmånlig exponering.

Den administrativa fortbildningen bland berörda organisationer har de facto bidragit till en ökande rekrytering av deras anställda till offentliga tjänster. Omfattningen av rekryteringen till bättre betalda och mer meriterande tjänster har temporärt skapat delvis stora problem. Den långsiktiga betydelsen av utbildningen är självfallet klart positiv.

Det kulturella utbytet mellan organisationer i Sydafrika och Sverige har alltefterhand vuxit i djup och omfattning och omfattar ett ömsesidigt utbyte av idéer, erfarenheter och konstnärlig stimulans. Effekterna av detta bredare samarbete måste uppfattas som betydelsefulla för de både kort- och långsiktiga relationerna mellan Sverige och Sydafrika.

Kulturstödet har även verksamt bidragit till att ökad uppmärksamhet har riktats mot samhällets ansvar för konstnärlig utbildning i skolan, för läromedelsframställning och för utbildning av lärare.

Insats/projekt. Beslut, insatsens tidsperiod	Övergripande, sektoriellt mål	Projektmål	Uppnådda effekter, positiva el. negativa	Planerade prestationer	Uppnådda prestationer	Kostnadsutfall	Kommentarer
TITEL. EX:							
Stöd till kultursektorn enligt beslut RESA 58/95 och 11/97	Ökad kulturell delaktighet bland mindre bemedlade; jämställdhet; demokratisering.	Breddad konstnärlig utbildning för svarta; institutionell och organisatorisk kompetens; kultur i skolan; kulturellt utbyte.					
1) Stöd till mångkultur genom Sthlms kulturhus Beslut DESO 96/96, DESO 138/97 16,455 mkr	Mångkultur bland opriviligerade, kulturupplevelser i skolan, kulturutbyte	Utbildning i bildkonst, läroplansutveckling, organisatorisk skolning, kulturutbytesverksamhet, teater i (skol)utbildningen	Läroplansutveckling i bildämnet, managementutbildning för berörda organisationer, utbytesverksamhet, bildkonstutbildning för högre studier	Konstnärlig utbildning till 10-12 000 barn/ungdomar 1997; läroplans-seminarier; teatersamarbete/kulturutbyte; kurser i managementutbildning	11,0 mkr	1995 utvärderades stödet genom Kulturhuset-många fattiga har fått tillträde till konstnärliga aktiviteter, även ett demokratiskt/organisationsstöd	
2) Stöd till teater genom Sthlms stadsteater Beslut DESO 338/96, 309/97 7,694 mkr	Teaterutbildning bland opriviligerade, teater i undervisningen, regionalt teater-samarbete	Teknisk/konstnärlig upprustning av Market Theatre, dramautbildning och fältarbete, konstnärligt och fackligt samarbete, regionalt teaterutbyte	Publikarbete och teknisk-organisatorisk/konstnärlig förstärkning vid Market Theatre, ökat fältarbete i townships, ökad intagning till Laboratory	Förbättrad administration, marknadsföring och scen vid Market Theatre; ökad intagning av dramaelever, fler fältarbetare; Community Theatre-festivaler	4,8 mkr	Regionalt teatersamarbete på försöksstadiet- en bredare satsning görs under 1998	
3) Stöd till musik genom Göteborgs musikhögskola Beslut DESO 102/96, 211/96, 182/97 7,897 mkr	Musikutbildning bland mindre bemedlade svar- ta, lärarfortbildning, musikutbyte	Utbildning vid NGO-skolor, lärarfortbildning och metodutveckling, musiknätverk och internationellt utbyte	Elementär o. avancerad undervisning i tre NGO-skolor, workshops bland lärare, ISME-konferens i Sydafrika, lärar/elevutbyte GMH-sydafrikanska univ.	NGO-undervisning gen-der- och fattigdoms-inriktad o. ger tillträde till högre undervisning; ett antal lärarfortbildnings-dagar; flera musiknätverk	4,7 mkr	Ett bredare lärar-och elevutbyte mellan GMH och skolor i Sydafrika inleddes 1998	
4) Stöd till litteratur genom Sveriges författarförbund Beslut DESO 100/96, 477/97 2,45 mkr	Litterärt och fackligt samarbete mellan SFF och Congress of South African Writers, COSAW	Uppmuntran av unga, svarta författare, förlagsverksamhet, litterärt utbyte, facklig utbildning	Skrivarverkstäder i nationell skala, utgivning av billig kvalitetslitteratur, kurser i copyright och andra författarrättsliga frågor, besöksutbyte	Ett större antal workshops för unga författare; publi- cering av kvalitetsböcker liksom av litterär tidskrift; copyrightkurser; författar- besök i respektive land	2,5 mkr	Stödet till COSAW genom SFF utvärderades 1997. Bedömning att verksam- heten borde koncentreras och inriktas på det fackliga arbetet med SFF.	
5) Bibliotek i samhälle. Beslut DESO 450/97 1,5 mkr	Erfarenhets- utbyte mellan Bibliotek i sam- hälle och biblio- teksorganisa- tioner/organ, besöks-utbyte, fackligt samarbete	Förmedling av idéer och erfarenheter mellan svenska och sydafrikan-ska biblioteksorganisa- tioner/organ, besöks-utbyte, fackligt samarbete	Studieresor, nationella konferenser, instruk- tionshäfte för skolbiblio- tek, nationell plan för utökad biblioteksservice	Studieresor för bibliotekarier mellan Sverige och Sydafrika, flera idéseminarier	0,75 mkr	Erfarenhetsutbytet kommer i sin första fas att avslutas under 1999	
6) Malmö museum Beslut DESO 383/97 2,49 mkr	Kapacitetstopp- byggnad vid Dis- trict Six-museet; utbytesverksam- et mellan muse- ena	Inrättande av ljud/musik- arkiv vid District Six; ljud- dokumentation av nutidshistoriskt material; erfarenhetsutbyte	Anskaffning av inspel- ningsapparatur, kar- tläggning av befintligt historiskt material, upprustning av lokaler för ändamålet, fältarbete	Inspektion och dokumen- tering/arkivering påbör- jade, expertis anställd för ändamålet, lokaler iordningställs, utrustning anskaffad	1,3 mkr	Ett regionalt musei- samarbete med Malmö museum och District Six- museet som drivande krafter övervägs	
Summa						TOTALT utbe- talt 25,0 MKR	
			Källhänvisningar: 1) Stockholms Kulturhus, redovisning nov 1997; 2) Göteborgs Musikhög- skola, redovisn. nov 1997;	3) Stockholms stads- teater, redovisning okt 1997; 4) Sveriges Författarförbund, utvärdering april 1997;	5) Bibliotek i samhälle, redovisning jan 1998; 6) Malmö museum, div rapporter hösten 1997		

Insats/projekt. Beslut, insatsens tidsperiod	Övergripande, sektoriellet mål	Projektmål	Uppnådda effekter, positiva el. negativa	Planerade prestationer	Uppnådda prestationer	Kostnadsutfall	Kommentarer
Stöd till kultursektorn RESA 22/96, AFRA 11/97							
Stöd till Mayibuye Centre vid University of Western Cape.	Uppbyggnad och utveckling av historiska dokumentationscentra	- förbättra centrets administration och planering - utveckla centrets dokumentation och arkivhantering				0,45 m SEK 2,4 m SEK	Utvärdering gjordes i nov. 95 innan Sida tog beslut om stöd för åren 96-98
Beslut UND 216/95 för perioden 1994/95, (SEK 450 000)		- utbilda personalen och öka medvetenhet om "gender" och "affirmative action"					
DESO 614/96 för perioden 95/96 - 1998 (3,4 Msek)							
Stöd till DAKAWA Art & Craft Community Centre		stöd till textil-grafik och vävutbildning			planerna för Dakawa projektet har inte förverkligats	3,5 m SEK 0,7 m SEK	Dakawa har haft ledningsproblem och andra interna konflikter. Sida anlätte en konsult i maj 1996 för att följa upp och göra en översyn. Sida informerade Dakawa om att inget stöd kunde ges förrän Dakawa ordnat upp sina problem. Under 1996 och 1997 har Dakawa arbetat med problemen och omstrukturerat organisationen. I början av 1997 avslutade Sida projektet.
Beslut RESA/155/94 för tidsperioden 1994/95 (3,5 Msek)		stöd till Dakawas administration					
Beslut DESO 16/95 för tidsperioden 1995-1996 (SEK 700 000)							
TOTAL						6,95 Msek	

Källor: Avtal, årsredovisningar (narrative reports & financial reports)

Insats/projekt. Beslut, insatsens tidsperiod	Övergripande, sektorietligt mål	Projektmål	Uppnådda effekter, positiva el. negativa	Planerade prestationer	Uppnådda prestationer	Kostnadsutfall	Kommentarer
Stöd till Media sektorn RESA 175/94, RESA 30/96, AFRA 111/97. Tidsperiod 1994-1998	Mediasektorns självständighet, stöd till tryck- och yttrandefrihet						
Stöd till <u>Freedom of Expression Institute</u> (FXI) Beslut RESA 175/94 för 1994/95, (SEK 500 000) DESO 215/1996 för perioden 95/96 och 1997 (1,4 MSeK)				Utgivning av nyhetsbrev "Update" Lobbing angående tryck- och yttrandefrihetens legala säkra ställning Lobbing för att utvidga rätten till allmän insyn i offentliga handlingar Lobbing för journalisternas och medias rätt att skydda sina källor	- Månadstidningen "Update" har 1500 prenumeranter - Material har samlats in om yttrandefrihetslagar från andra länder - Seminarier har hållits om behovet av offentlighetslag - Elektronisk publicering på Internet - Radioprogram om yttrandefrihet har gjorts	0,5 m SEK 1,4 m SEK	
Stöd till <u>Institute for the Advancement of Journalism</u> (IAJ) Beslut: 175/94 för 94/95, (SEK 500 000) DESO 168/96 för perioden 1996-1998 (4,2 MSeK)	Förbättra den journalistiska standarden, förstärka professionalismen bland journalister och verka för medias självständighet och oberoende i Sydafrika och grannländerna	- fortbilda journalister inom press och TV - inköp av utrustning	Flera välutbildade och kvalificerade journalister	- 20 presskurser - 11 TV-kurser - inköp av utrustning	- 365 journalister utbildade - 114 journalister har deltagit i TV-kursen - TV produktions utrustning har köps in	0,5 m SEK 4,2 m SEK	
TOTAL						6,6 MSeK	

Källor: Avtal, årsredovisningar (narrative reports & financial reports)

1 (2)

1998 03 10

**Resultatanalys av Sida's näringslivssamarbete med Sydafrika;
1 juli 1995 - 31 december 1997**

Inriktning och målgrupp

Sidas program för näringslivstöd till Sydafrika inleddes 1995. Det är starkt målgruppsinriktat med svarta mikro/småföretagare och deras organisationer i fokus. Programmet ansluter sig till den sydafrikanska regeringens vitbok, och senare policy, för utveckling av små- och mikroföretag, som huvudsaklig åtgärd för att skapa sysselsättning, inkomster och framtidstro i de underprivilegierade områdena där majoriteten av Sydafrikas befolkning lever. Oegenytta har varit styrande för programmets inriktning och utformning. Sålunda har stödet hittills bestått mindre av överföring av svensk kompetens eller kontakter med svenska företag och mer av finansiellt stöd för kapacitetsutveckling, utbildning och mikrokrediter. Det har så gott som uteslutande gått till NGOs/stiftelser och privata näringslivsorganisationer. Genom det under hösten 1997 ingångna avtalet med det statliga kreditbolaget Khula samverkar Sida nu också med regeringens tongivande organ för småföretagsfinansiering. Sida's insatser har från början medvetet varit små och många. Under 1997 har dock en medveten konsolidering och koncentration skett till ett färre antal insatser med nationell betydelse och vid ingången av 1998 gav Sida direkt stöd till sju projekt.

Resultat

Av de 12 insatser som pågick under 1997 har fem nått sina mål eller överträffat dem. Ytterligare tre insatser har stött på olika svårigheter, främst kapacitetsmässiga och finansiella, men två av dessa redovisar en svag positiv utveckling. Två insatser har avslutats under 1997, en har inte rapporterat om sitt utfall under 1997 och stödet till det statliga kreditbolaget Khula kom igång så sent att inget resultat finns att redovisa ännu. Sammanfattningsvis kan följande noteras:

Utbildning har skett av mer än 10 000 småföretagare genom stödet till ILOs kurser i Improve/Start Your Business, till medlemmar och funktionärer inom den svarta handelskammaren NAFCOC och till den numera nationella organisationen för utbildning av småbyggmästare, EDSA. ILO-programmet baseras på det svenska utbildningsprogrammet "Se Om Ditt Företag" som här anpassats till Sydafrika och den Sida-stödda kursverksamheten för NAFOCs medlemmar bygger på "Descion Base", ett företagsspel utvecklat i Sverige. EDSA integrerar först nu svenska erfarenheter för att utveckla studiematerial för miljövänligt byggande.

Mikrokrediter har beviljats till närmare 20 000 små- och mikroföretagare av organisationer som stötts av Sida (Get Ahead, ACHIB, Beehive, ECWFT), inte sällan kvinnliga egenföretagare med egen försörjningsplikt.

Kapacitetsutveckling har gjorts inom organisationer som fungerar som medlems- eller stödorganisationer för små- och mikroföretagare. Som exempel kan nämnas att ACHIB organiserar 65 000 gatuförsäljare, huvudsakligen kvinnliga levebrödsföretagare.

2

Sydafrikas *nätverk* av Local Business Service Centers, grundbulten i det sydafrikanska nätverket för småföretagsutveckling, har stärkts genom stödet till de två mest aktiva och framgångsrika

lokalcentren, COMSEC i Port Elizabeth och Beehive i Mpumalanga.

Effekter

Stödet hade till en början en inriktning på den lokala nivå, främst genom stöd till organisationer i Eastern Cape (COMSEC, FED, ECWFT) och Mpumalanga (Beehive) och vissa nationella organisationer som också verkar i dessa provinser och i övriga delar av landet. Sida's stöd, under en avgörande period, har i hög grad bidragit till att många av dessa nu kommit att spela en framträdande roll i den nationella dialogen och utvecklingen av svarta småföretag. EDSA är en tongivande organisationen för svarta småbyggmästares verksamhet och bl a har regeringen förklarat att 30% av alla offentligt finansierade byggen skall ske enligt EDSAs koncept. Get Ahead Financial Services har stora utsikter att bli den första självbärande mikrobanken i Sydafrika. När Sida kom in var Get Ahead nära likvidation, p g a av att tidigare biståndsgivare beslöt lämna sitt stöd till mikrokrediter genom regeringen i stället för till den frivilliga sektorn. Sedan början av 1997 har Get Aheads låneportfölj i form av grupplån ökat från 4 000 till drygt 17 000 låntagare med bibehållen återbetalningsgrad på 90%. Verksamheten sprids nu till flera hemländer. Som nämntes ovan är COMSEC och Beehive inte bara framgångsrika motorer för lokal småföretagsutveckling. De är också betydelsefulla parter i dialogen med regeringen om utformningen av småföretagspolitiken inom handels- och industriministeriets småföretagsdelegation. ACHIB är regeringens remissorgan i utformningen av lagar och förordningar som reglerar gatuhandel m m, ännu så länge den viktigaste utkomstkällan för majoriteten av svarta kvinnor. Start/Improve Your Business har utbildat och ackrediterat ett stort antal näringslivsorganisationer i sin modell för företagsutbildning.

Genom stödet till Khula kommer svenska finansiella resurser att fördelas nationellt efter prövning av de kriterier som den sydafrikanska regeringen har formulerat för val av lämplig kanal för stöd till småföretagare. De flesta av de organisationer som fått stöd av Sida erhåller nu också resurser via Khula.

Effekten av Sidas näringslivsprogram i Sydafrika kan inte avläsas i ekonomisk tillväxt, industriell utveckling eller export. Därtill har stödet varit för begränsat i tid och pengar och företagen bland målgruppen alltför små. Stödet bedöms däremot ha haft en betydelse för den civila utvecklingen i de underprivilegierade områdena som direkt berörts av det svenska programmet; många har genom den svenska insatsen fått möjligheter att försörja sig själva eller till och med kunnat anställa några fler inom sin verksamhet.

Näringslivssamarbete Sydafrika - resultatanalys - 1 juli 1995 - 31 december 1997

Insats/projekt, Beslut, Tidsperiod	Övergripande sektorfelt mål	Projektmål	Uppnådda effekter	Planerade prestationer	Uppnådda prestationer	Kostnads-utfall	Kommentarer
Improve/Start Your Business med ILO (IYB/SYB)	Bidra till utvecklingen av lönsamma små- och medelstora företag bland under apartheid-perioden eftersatta grupper	- Utbildningen ska kunna genomföras av nationella organisationer på ett uthålligt sätt. - Minst 30 "user organisations" över hela SAF ska regelbundet erbjuda IYB/SYB-kurser - - 10 - 12 000 småföretagare per år ska få IYB/SYB-utbildning	- Mer än 70 "user organisations", inkl 20 Local Small Business Centers (LSBCs) and DTI's Niska i 9 provinser använder nu regelbundet IYB/SYB-material - Privata sektion (t ex storföretag som ska utbilda underleverantörer) använder IYB/SYB-material/lärare - ESKOM sänder 25 personer för att bli IYB/SYB-utbildare	45 Master trainers utbildade och ackrediterade; 8 000 entreprenörer utbildade i IYB; 4 000 entreprenörer utbildade i SYB; 150 utbildare utbildade i IYB; 105 utbildare utbildade i SYB; utbildningsmaterial anpassat utbildningsmaterial översatt till 3 lokalspråk	15 utbildade, ytterligare 25 - 27 under 1998; 5 750 entreprenörer utbildade; 4 660 entreprenörer utbildade; 170 utbildare utbildade i SYB/IYB; utbildningsmaterial anpassat och under tryckning; översättning till 3 språk i princip färdig ;	4,0 MSEK	- Projektstarten försenades - kom igång årsskiftet 95/96; Utvicgning av den svenska insatsen överenskommen (extra medel : 1,65 MSEK - ingen projektförfinansiering); - översättning till ytterligare 3 lokalspråk - förlängning av utländsk projektpersonal till projektets slut oktober - 98 (enligt plan skulle de sluta i början av -98) för att lägga grunden för den hitills o- prövade organisationsmodell man (SAF intressenter) förordat efter bistånds-insatsen slut; - Samfinansieras (50%) med brittiska DFID - även utvickling)
KHULA Enterprise Finance LTD INEC/NÄR-120/97 9710 - 9812 10, MSEK (Nationellt)	se ovan	1. Förse regionala finansiella institutioner - huvudsakligen NGOs - med kunskande och kapital för vidareutlåning 2. Underlätta bildandet av provinsbaserade fonder för riskkapital	(För kort mätperiod)	10 710 lån, motsvarande 7,1 milj rand utbetalda till små- och medelstora företag Deltagande i samriskprojekt för motsvarande 20 milj rand Ökad kontakt med målgrupper och underprivilegierade i rurala områden	(För kort mätperiod)	5,0 MSEK	Khula är den sydafrikanska regeringens bolag för riskkapital- och kreditför-sörjning till SMEs. Verksamheten inleddes under 1997. Avtal mellan Khula och Sida slöts i oktober 1997. - Sida en av flera finansierärer
EDSA - Entrepreneurial Development Southern Africa Fas 1: SwedeCorp-GD33/94/95 9412 - 9703 3,9 MSEK Fas 2: INEC/NÄR-324/97 9704 - 20003 10,0 MSEK (Hitills regionalt)	se ovan	Fler och större bygguppdrag för svara småbyggnadsstare - "emerging contractors", i första hand i Eastern Cape, Northern Cape och Mpumalanga - , och därutöver - miljömedvetna/kunniga byggare. - fler kvinnliga byggtreprenörer	EDSA-utbildade entreprenörer har byggt RDP-hus i Lydenburg och i Devon i Mpumalanga samt bostäder i Port Elizabeth. EDSAs program har visat, hitills främst i Mpumalanga, att svarta byggnadsstare kan bygga till rätt kvalitet och pris i rätt tid. EDSAs program har rönt nationell uppmärksamhet - programmet på väg att få nationell spridning tack vare efterfrågan/intresse hos Dept. of Public Works	Fas 1: Etablera kontor och verksamhet i Mpumalanga utbilda X byggtreprenörer Fas 2: 1. Utbildning ab byggtreprenörer på tre nivåer (introduktion, intermediaär, avancerad) under Fas 2: 3 600 varav 1 200 är -97 - varav 25% kvinnor 2.Rådgivning 3. Lån till entreprenörer 4. Regionalt forum för små byggtreprenörer	Fas 1: Kontor i Neilspruit och verksamhet i Mpumalanga X antal entreprenörer utbildade Fas 2: Uppnått per augusti 1997: 1. Etablerat kontor/verksamhet i Norra och Östra Kap-provinserna 2. per augusti -97 ca 550 (undervisningsmaterial försenaat)	Fas 1: från 1/7/95: 1,4 MSEK Fas 2: 3,2 MSEK Totalt: 4,6 MSEK	EDSAs målgrupp har alltnämnt svårt att konkurrera på lika villkor. främst p g a komplicerat anbudsförande; Synergieffekter med Sida's urbana stöd eftersträvas. (EDSA diskuterar f n med Khula om stöd/lån för lån till småbyggnadsstare) - EDSA erhåller också stöd från brittiska DFID - andra provinser

Get Ahead Financial Services (mikrobank) INEC/NÄR-294/96 9704 - 9812 6, MSEK (Nationellt)	se ovan	Ökad grad av självfinansiering	Ledande mikrobank med 12 500 låntagare, vilket skapar ca 15 000 jobb Självfinansieringsgrad 97: 60%	Lånestock: 14 milj rand 1998 Återbetalningsgrad: 90%	Lånestock: 18,9 milj (november 1997) Återbetalningsgrad: 90 %	3,0 MSEK	Enligt nuvarande prognos blir Get Ahead den första självförsörjande mikrobanken i Sydafrika per 2000/01 (lån mindre än 10 000 rand) - erhåller lån/stöd från Khula) - även stöd från privata finanslärare
The Beehive Entrepreneurial Development Centre INEC/NÄR-148/96 9602 - 9906 2,3 MSEK (Regionalt)	se ovan	Uthålligt stöd till svarta småföretagare i Mpumalanga Province	Akrediterad som Local Service Business Centre (LSBC) av DTI/Ntsika; Samtalspart till regeringen i småföretagsfrågor I samverkan med EDSA stött småbyggnäslare - bla genom lån - som har uppfört 500 småhus i Lydenburg	350 utbildade i grundläggande företagsekonomi/entreprenörskap (SYB, IYB) smat 5 egna lärare; -750 grupplån, - 180 individuella lån - 665 bygglån (samverkan EDSA) minst 95% " återbetalningsgrad Etablering av 10 - 14 företag inom Beehive och 15 ute i samhället/regionen Löpande rådgivning till alla låntagare	985 utbildade i SYB/IYB, samt 6 egna lärare ; - 650 grupplån - 250 individuella lån - 184 lån till småbygg-mästare (utbildade av EDSA) återbetalning mellan 90 - 100%; Etablering av 12 SMEs inom Beehive och 15 utanför Initierat ett "Rural economic Development Center" (med hjälp av privat finansiering)	1,5 MSEK	The Beehive är akrediterad som småföretagscentrum och fungerar som kärnan i ett väl etablerat nätverk i Mpumalanga; Satelit-Bikupor håller på att etableras i andra delar av provinsen. Byggnadsprojektet kom ingån sent - får lån/stöd från Khula och privata intressenter
ACHIB - African Council of Hawkers and Informal Businesses INEC/NÄR-704/96 9610 - 9712 1,7 MSEK (Nationellt)	se ovan	Förbättra ACHIBs finansiella situation och det finansiella stödet till medlemmarna	Erkänt nationellt språkför för gatuförsäljare; förslag till byelaws för gatuhandel till regeringen 85 000 medlemmar per oktober 1997	12 mikrobanker i drift i 3 provinser (Gauteng, Mpumalanga, Eastern Cape) under 1998	10 mikrobanker i drift i 6 provinser per november 1997. Förmånligt leveransavtal med grossister för köp av varor till medlemmar/försäljare	1,7 MSEK	Slutrapport väntas i februari 1998. Förhoppningar om att skapa en Micro Business Chamber misslyckades. ACHIB stöds av Khula och sponsras av flera storföretag. ACHIB söker kommersiella lösningar på sin ekonomi ("economic empowerment") COMSEC akrediterad som småföretagscentrum i E.
COMSEC - Community Self Employment Centre i Port Elizabeth (PE) INEC/NÄR381/96 9605 - 9806 1,4 MSEK (Lokal/regionalt)	se ovan	Samordning och nätverksbygge för att stödja nya och befintliga tillverkningsindustrier, särskilt bland de underprivilegierade i P.E.	COMSEC väletablerat stödcenter för småföretagare i Port Elisabeth; Akrediterad som LSBC av DTI/Ntsika Samtalspart till regeringen i småföretagsfrågor	- 1600 nya arbetstillfällen - 200 nystartade företag - 150 workshops - 800 rådgivningstillfällen - 40 avknoppningar - 800 utbildade	Per 97/130 har uppnåtts: - 1 061, varav 237 permanenta - 61 startade, varav 56 i drift påbörjades under 1997 - 983 workshops och rådgivningstillfällen - 34 företag startade utanför COMSEC Ger IYB/SYB-kurser	1,4 MSEK	Man har övergett antal jobb som indikator, eftersom begreppet inte går att tillämpa Under 1997 har man börjat utnyttja offentliga anbud som marknad för småföretag - också stöd från privata och offentliga finanslärare

ECWFT - Eastern Cape Women Finance Trust INEC/NÄR-549/96 o 122/97 9607 - 9712 1,1 MSEK * (Lokalt/regionalt)	se ovan (*inkl medel för revision och viss stöd av konsult från Zimbabwe)	ECWFT ska bli en självständigt institution för stöd till kvinnliga mikro-företagare	Medlemskapet i ECWFT ökade från 100 till 435 under 1997, varav 197 betalande medlemmar (mål 215) Egna intäkter uppgick till 35 000 rand (mål: 65 000)	- utbetala 100 lån införa grupplån och individuella lån 95% återbetalningsgrad utbilda 70 kvinnor i IYB/SYB yrkesutbilda 15 kvinnor	68 lån utbetalda grupp- och individ. lån införda 60% återbetalningsgrad 68 kvinnor utbildade yrkesutbildning införd i kursutbudet Ger IYB/SYB-kurser	0,9 MSEK	Svårt att nå självfinansiering; Extern granskning genomförd november 1997; Kritik: brister i organisation och kreditthantering. ECWFT genomför genomgripande förändringar/förbättringar. Forsatt stöds utreds nu. (Ev Khula-stöd diskuteras)
ECACOC - Eastern Cape African Chamber of Commerce INEC/NÄR-638/96 9608 - 9709 0,6 MSEK (Lokalt/regionalt)	se ovan	ECACOC ska bli ett "Centre of excellence" för småföretag	Medlemskapet har stagnerat i st f ökat; svag egen ekonomi	utbildning av 60 medlemmar i SYB/IYB i 6 seminarier utgivning av ECACOC Business Bulletin väl fungerande kontor	4 seminarier anordnade (ej SYB/IYB) ej adekvat kontor	0,3 MSEK	Svårt att nå självfinansiering; Extern granskning genomförd november 1997; Stora förändringar pågår inom kammar-organisationer i E. Cape -inget forsatt Sida-stöd
FED - Foundation for Entrepreneurship Development INEC/NÄR-354/96 9605 - 9706 1,2 MSEK (Regional/E. Cape)	se ovan	Kapacitet att erbjuda utbildning i produktions/teknik, företagsekonomi och marknadsföring åt småföretagare i TEKO-sektorn	inga uppgifter	36 deltagare i 3 design/export-kurser Anpassning av IYB/SYB till TEKO Produktionsteknisk utbildning (18 FED-elever, 36 småföretagare och 18 nyföretagare) i Port Elizabeth Utbildning av 60 FED-elever i East London	inga uppgifter	0,6 MSEK	ingen rapportering av utfall
Management and Leadership Development Centre SwedeCorp-GD-13+30/94/95 och INEC/NÄR-443/97 9601 - 9712 0,9 MSEK (Nationellt)	se ovan	Skapa kapacitet inom MLDC att utbilda utbildare och att leda seminarier för medlemmar i grundläggande företagsekonomi/entreprenörskap	NAFCOC är den nationella handelskammaren för svarta. MLDC är deras utbildningscenter. Företagsutbildningen är praktiskt inriktad för att stödja småföretagare.	(Saknar underlag för planerade prestationer under 1996) Utbildning av 72 företagare i Eastern Cape (med konsultbistånd) Utbildning av 350 medlemmar med egna lärare	72 företagare i Eastern Cape utbildade 30 delegater utbildade för att fungera som lärare; ca 500 medlemmar utbildade med egna lärare Deltagande från fackföreningar, "Civics" - stort antal kvinnor bland företagare	0,9 MSEK	Utbildningen av delegater har gått sämre än väntat pga förseningar av kallelser etc. Samarbete med Swedelearn, ett konsultföretag i i Kapshtaden som använder ett svenskt utbildningsmetod/spel (Decision Base - Ceteni)

“Linking Big and Small” INEC/NÄR-637 o 652/96 9609 - 9706 0,373 MSEK (Regionalt/Gauteng)	se ovan	10 småföretag startade genom koppling till svenska företag verksamma i Sydafrika	Inga företag startade som resultat av projektet Dock, erfarenheter som kan nyttiggöras i det Ekonomiska samarbetet	Inbjudan till ett 50-tal potentiella svarta företagare Workshop med 3 svenska företag	32 företagare/företag deltog i workshop; 23 intresserade träffade svenska företag	0,35 MSEK	Lesson learned: “tjänsten” inte komplett - innehöll teknisk utbildning och finansiering, men saknade allmän företagsutbildning. Några entreprenörer gick senare SYB-kurs

Totalt: 24,25 MSEK

Källor: IYB/SYB:

KHULA:

EDSA:

Get Ahead.

The Beehive:

ACHIB:

COMSEC

ECWFT:

ECACOC:

FED:

NAFCO/MLDC Rapporter från MLDC

Linking Big & Small Slutrapport, SPM Consultants 1997

Halvårsrapporter och rapporter från Styrkommiteemöten sammanställda av ILO i Pretoria

N.A. - avtal ingånget i slutet av 1997

Rapporter från EDSA och från Karl Héli Consulting

Rapport februari 1998, SPM Consultants (Lars Rylander)

Halvårsrapporter från Beehive

Rapporter från SPM Consultants (Lars Rylander); oktober -96, april-97, november -97, februari -98e

Halvårsrapporter från COMSEC, rapport februari 1998 från SPM Consultants (Lars Rylander)

Halvårsrapport från ECWFT, rapporter Margrete Jiri (konsult från Zimbabwe), Price Waterhouse

- Sydafrika, november 1997, rapport februari 1998 från SPM Consultants (Lars Rylander)

Price Waterhouse- Sydafrika, november 1997 och rapport februari 1998 från SPM Consultants

(Lars Rylander)

N.A. Ingen aktuell rapportering

Hela Programmet: “Business Development Study - South Africa (“A Study on the future focus of aid-financed business and enterprise cooperation with South Africa”)

ÅF Swedish Management Group, mars 1998

Allt material finns tillgängligt på INEC/Näringslivsenheten

STYRELSEN FÖR INTERNATIONELLT UTVECKLINGSSAMARBETE
105 25 Stockholm, Sweden
Tel: 08-698 50 00. Fax: 08-20 88 64
Hemsida: <http://www.sida.se>